

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 25
Birželis-June 22, 1979

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Prez. Carter Vienoje pasirašė su Sov. S-gos prezidentu Brežnevų strateginių ginklų apribojimo sutartį ir aptarė kai kuriuos bendrus reikalus. Spėliojama, kad jis galės parsivežti ir kai kurių netikėtumų.

JT saugumo taryba pratęsė taikos priežiūros dalinių pietiniam Libane mandatą dar 6 mėn. ir paragino susilaikyti nuo pietinio Libano puldinėjimų.

Besilankantis Sov. S-goj Indijos min. pirm-kas Morarji R. Desai buvo paprašytas paveikti Pakistaną, kad pastarasis neremtų Afganistane veikiančių partizanų, bet Desai pastebėjęs, kad, Afganistano vyriausybei įsigijus žmonių pasitikėjimą, Pakistanui primetami kaltinimai savaime atpulsia.

Irano vyriausybė, siekdama sulaukyti pinigų bėgimą iš krašto, pradėjo kontroliuoti užsienio bankus, tačiau jų nenusavino.

Vietnamas pasirašė su JT komisaru pabėgėlių reikalams sutartį dėl tvarkingos emigracijos iš Vietnamo.

Turkijos min. pirm-kas Bulent Ecevit siekia gauti iš JAV ilgalaikės paramos smunkančiam krašto ūkiui atstatyti ir dalyvavimo bendrojo ginklų gamyboj, kad vėliau galėtų sukurti savo ginklų pramonę.

Taifando kariuomenė vėl pradėjo prievartą grąžinti į Kambodiją ten atsiradusius pabėgėlius.

Egipto parlamento rinkimus didele dauguma laimėjo prez. Anwar el-Sadat vadovaujama tautinė demokratų partija. surinkdama 84 proc. balsų.

Pirmą kartą tiesiogiai renkami Europos parlamento rinkimus laimėjo dešinišios partijos. Rinkimus pralaimėjo visos prieš Europos bendrąją rinką nusistačiusios partijos, kaip Prancūzijos gaulistai ar Britanijos darbo partija. Į šį parlamentą valstybės išrinko šį atstovų skaičių: V. Vokietija, Britanija, Prancūzija ir Italija — po 81, Olandija — 25, Belgija — 24, Danija — 16, Airija — 15 ir Luksemburgas — 6.

Tik dabar pradėjo aiškėti 1976 Kinijos įvykusio žemės drebėjimo katastrofiški rezultatai. Iš labiausiai drebėjimo paliesto Tangshan miesto 352 daugiaaukščių namų tik 4 liko sveiki; iš 28 drebėjimo metu kelionėj buvusių traukinių 7 nuėjo nuo bėgių, pareikalaudami daug žmonių aukų; mieste esančiose anglies kasyklose drebėjimo metu 10,000 angliakasių buvo požemiuose ir daugelis jų žuvo, nes, nutrūkus elektros srovei, visos mašinos ir saugumo įrengimai nustojo veikę.

Sri Lanka (buv. Ceilonas) vykusio 91 neutraliosios valstybės konferencija negalėjo susitarti, kuri Kambodijos vyriausybė esanti teisėta ir ar Egiptas turėtų būti pašalintas iš neutraliųjų valstybių tarpo.

Vietnamas ir toliau yra pasiryžęs ištremti visus P. Vietnamo užsilikusius kiniečius, kurių ten dabar esama per 800,000. Šiaurės Vietname taip pat dar tebėra užsilikę apie 50,000 kiniečių. Prieš juos ištremdamas, Vietnamas išrenka iš jų šimtus milijonų dolerių savo skolai už Sov. S-gos teikiamą paramą apmokėti.

Irano valdovas Khomeini apkaltino Sov. S-gą, kad ji varžanti islamo religiją Afganistane ir kišasi į Irano vidaus reikalus, apriūpindama ginklais už autonomiją kovojančius kurdus ir arabus.

PRIKELKIME LIETUVĄ! Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 37

Šiuo metu Lietuvoje vyksta didelį susidomėjimą kelia vidiniai socialiniai procesai, atsirandą dėl bedievybės plitimo ir vis gilėjančios žmonių sąmonėje idėjinės tuštumos. Ši tuštuma, nesant kilnių paskatų, labai greitai užpildoma primityvių instinktų tenkinimo poreikiais, kurie paskui save nusitempia ir visą vidinį žmogaus gyvenimą: pakrinka moralę, ištyžta valia, tautiniai idealai iškeičiami į pigius malonumus ar miesčioniško gyvenimo būdą.

Šie patyrimai, įvykę žmonių sielose, viešajame tautos gyvenime materializuojaosi tokiomis ją žudančiomis blogybėmis, kaip nepilnamečių nusikalstamumo didėjimas, ištvirtavimas, venerinių ligų plitimas, abortai ir natūralaus gyventojų prieauglio mažėjimas, masinis alkoholizmas bei katastrofiškas šeimų irimas. Tuo pačiu metu susikuria kovingos šias blogybes teisinančios bei platinančios ideologijos, kurių atstovai ateistinio auklėjimo fone ne tik blogu pavyzdžiu, bet dažnai ir brutalia prievarta demoralizuoja ne taip stiprios valios žmones ir ypatingai jaunimą.

Šeima visais laikais buvo pagrindinė religijos — dorovės normų perdavėja ir jaunosios kartos auklėtoja. Dabar gi jai vis sunkiau sekasi priešintis tvirkiančiai aplinkos blogio įtakai.

Kas suskaičiuos, kiek tikinčiųjų tėvų verkia dėl šunkeliais nuėjusių vaikelių? Netvirtos, išsiskyrusios, girtuokliaujančios ar netikinčios šeimos dar mažiau pajėgios tinkamai doroviškai auklėti savo vaikus. Tuo būdu ateinančiose kartose galima tikėtis vis daugiau skyrybų ir dvasinio pakrikimo. Ir niekas negali pasakyti, ar šitaip "progresuodama" mūsų tauta nenusiris iki visiško savęs sunaikinimo ir išnykimo.

Tiesa, daug paguodos ir vilčių teikia vis labiau besiplečiantis tautos dvasinis atgimimas, ypač jaunimo tarpe. Tai žmonės, suprantą, kad tiesos, tikėjimo ir Tėvynės labui jokia auka nėra per didelė, ir tai įrodą savo gyvenimu.

Tačiau išgelbėti mus nuo pradžios gali tik visos tautos dvasinis atgimimas. Žinoma, esant dabartinei būklei, tai būtų panašų į stebuklą, bet mum, tikintiesiems Apvaizdos visagalybė, stebuklas reiškia ne ką tai negalimo, o tai, ką mes realiai galime atsiekti. Juk mum tam yra duotos ir specialios priemonės — malda ir atgaila, kurių galią daugelis iš mūsų galime paliudyti savo asmenine patirtimi. Tad jeigu sugebėjome žemiškiems valdovams pasiūsti manifestą su 17,000 parašų, tai ar neatėjo jau laikas siūsti "peticiją" Dangiskajam Tėvui? Juk Jo ausys labai jautrios mūsų prašymam. Tik

melskimės, pasitikėdami Jo gailėstingumu, ir mum nebus atsakyta.

Mūsų yra labai daug ir esame didelė jėga. Susivienykime ir pakilkime į dvasinę kovą! Teneleka nei vienos parapijos, nei vieno kaimelio, iš kur nesklisėtų prašymai į Visatos Valdovą!

Gavėnia kaip tik ir sudaro progą pradėti tą kovą.

Todėl kviečiame mūsų tautos dvasinio atgimimo intencija, o taip pat ir visų pasaulio tautų, ypatingai tų, kurių dvasinė padėtis sunkiausia, atgimimo intencija per visą šių metų gavėnią atgailos dvasioje:

a) nevartoti nė lašelio alkoholio jokiomis progomis, nes per alkoholį padaroma daugiausia nuodėmių ir jis labiausiai smukdo žmogaus asmenybę;

b) susiorganizuoti, kad kiekvienoje Lietuvos parapijoje būtų kalbamas kasdien privačiai ar bažnyčioje šv. rožančius aukščiau minėta intencija;

c) visi galintieji šia intencija kuo dažniau tepriima šv. komuniją.

Prie šios blaivybės akcijos, solidarizuojant su mūsų tikslais, kaip protestą prieš įsigalėjusį ištįžimą ir kad pajustumė mūsų vienybės jėgą, kviečiame prisijungti ir visų kitų tikėjimų geros valios žmones, o taip pat ir netikinčiuosius, kuriems brangi mūsų tautos ateitis.

JAV atstovybėj prie JT lietuvių delegacija įteikė Edward Mezvinsky, JAV atstovui Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių komisijoj, 144,000 parašų prie pareiškimo, kuriame prašoma nepriklausomybės Lietuvai. Iš k. V. Abariūtė, D. Norvilaitė, J. Krokytė-Stirbienė, R. Stirbys, E. Mezvinsky, A. Zerr, kun. K. Pugevičius, W. Sidtis. Peticiją suorganizavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Nuotr. L. Tamošaičio

JAUNIMO PETICIJA JUNGTINĖSE TAUTOSE

Jaunimo peticija, po kuria prieš kelerius metus lietuvių jaunimas buvo surinkęs dešimtimis tūkstančių parašų, pagaliau artėja prie savo tikslo — įteikti Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

Delegacija, kuriai vadovavo Aušra Zerr, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, ir kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Katalikų Tarnybos viršininkas, birželio 15 įteikė jaunimo rezoliuciją su visais

Maskva sugebėsianti susitvarkyti su protesto išsiveržimais nerusų tautose, jei neiškilis stambesnis karas arba jei Maskvos padėties neapsunkins vidinė politinė degeneracija po ilgos ir aštrios kovos už valdžią.

Ir normaliomis sąlygomis, rašo Azrael, Maskvos veikimo laisvė suvaržyta — kraštutinės priemonės prieš nerusų tautas diskredituotų Maskvą "trečiajame pasaulyje", kur ji apsimeta esanti tarptautinės integracijos modeliu ir priespaudą kenčiančių tautų nekomunistiniame pasaulyje gynynei. (Elta)

KNYGA APIE SOVIETIJOS NERUSŲ TAUTAS

Praegerio leidykla New York'e pernai išleido straipsnių rinkinį Soviet Nationality, Policies and Practices (Sovietinė tautybių politika ir praktika). Rinkinio redaktorius Jeremy R. Azrael savo straipsny pranašauja, kad nerusų tautos ateity dar labiau pabrės savo nacionalinį savitumą, kuris galės pasireikšti dar kovingesnėmis negu prieš tai formomis. Nežiūrint to,

parašais JAV delegacijos prie Jungtinių Tautų nariui Žmogaus Teisių reikalams Edward Mieswinski. Jis pasirūpins tolimesne peticijos perdavimo eiga.

Delegacijoj dar dalyvavo šie jaunimo atstovai: Violeta Abariūtė iš Detroito, Rimas Stirbys ir Jūratė Krokytė-Stirbienė iš Philadelphia, William Sidtis ir Danutė Norvilaitė iš New Yorko.

GAJAUSKIENĖ KREIPIASI Į JAV ELEKTRIKUS

Irena Gajauskienė, "sąžinės kalinio" Balio Gajausko žmona, kovo 12 pasiuntė laišką JAV elektrikų unijos pirmininkui, prašydama pagalbos savo vyriui, "darbininkui-elektrikui, kuris buvo nuteistas 15 metų už tai, kad kovojo už žmogaus teises ir savo tautos laisvę". Ji kreipiasi į Amerikos darbininkus, "mano vyro profesijos draugus, pakelti balsą apginti šiam žmogui, kurio kančias sunku išreikšti žodžiais". Prie laiško pridėta trumpa Gajausko biografija. (E)

POPIEŽIUS GRĮŽO IŠ LENKIJOS

Popiežius Jonas Paulius II birželio 10 iš Lenkijos sugrįžo į Romą. Lenkijoje popiežius buvo labai entuziastingai sutiktas milijoninių tikinčiųjų minių.

Prieš užbaigiant didžiąją istorinę kelionę Lenkijoje, įvyko galbūt pats didingiausias popiežiaus Jono Pauliaus II susitikimas su Lenkijos tikinčiaisiais. Krokuvos pievose buvo susirinkę apie du milijonus žmonių. Nesuskaitoma minia buvo susirinkusi ir gatvėse bei aikštėse, kuriose pravažiavo šv. Tėvas.

Drauge su popiežium mišias aukoją Lenkijos vyskupai ordinarai ir užsieniečiai kardinolai bei vyskupai, šia proga atvykę į Lenkiją. Į pamaldų aikštę buvo atvežtos iš Krokuvos katedros ir kankinio vyskupo šv. Stanislovo relikvijos. Šiomis iškilmingomis pamaldomis buvo užbaigtas devynių šimtų metų nuo šv. Stanislovo kankinystės sukakties minėjimas.

Mišių metu, kalbėdamas apie tikėjimo dovaną, kurią lenkų tauta priėmė prieš tūkstantį metų, popiežius Jonas Paulius II išskėlė kiekvieno žmogaus laisvą bei atsakingą apsisprendimą, kuris yra sąmoningo, subrendusio tikėjimo sąlyga. Kiekvienas žmogus gali ir turi asmeninėmis proto pastangomis atrasti tiesą. Asmeninės proto bei valios pastangomis mes įsisavinam tikėjimo turtą, įsisavinam tautos kultūrą ir tautines tradicijas. Šiose įsisavinimo pastangose žmogus dalyvauja su pilna vidine laisve.

Ar galima atmesti tikėjimą? — klausė šv. Tėvas. — Ar galima atmesti tautos kultūrą bei tautines tradicijas? Ar galima atmesti Kristų ir visa tai, ką jis yra davęs žmogaus istorijai? Be abejonės, šio klausimo akivaizdų žmogus yra laisvas. Jis gali visa atmesti. Bet čia pasilieka kitas pagrindinės reikšmės klausimas: ar tai yra leistina? Kuo pasiremdamas, kieno vardan tu galėtum tai sau leisti? Tokio klausimo akivaizdų turi atsiklausti savo protą, savo valią ir savo širdį. Šį klausimą sprenddamas, turi jauti atsakomybę prieš savo sąžinę, prieš savo artimą, prieš tautietį ir prieš visą tautą.

Būdami tvirti tikėjimo, vilties ir meilės jėga, mes įstengsim tęsti ir stiprinti tą dialogą su šiuolaikiniu pasauliu, kurį pradėjo Jonas XXIII ir Paulius VII. Reikia dirbti ir kovoti už taiką ir susitaikymą tarp žmonių ir tarp viso pasaulio tautų. Reikia suartinti žmones ir tautas. Reikia atverti sienas ir visas kitas užtvartas, kurios skaldo žmoniją.

Jemeno vyriausybė, nors ir tardamasi su pietiniu Jemenu dėl abiejų valstybių sujungimo, paprašė JAV apginkluoti ir apmokyti jūdrius jo sienas saugojančius dalinius.

LIETUVOJE PASIRODĘ POGRINDINIS KULTŪROS ARCHYVAS

Savilaidinis žurnalas Alma Mater (Nr. 1) aprašo naujo po grindinio leidinio, Kultūros Archyvo, pirmąjį tomą. Įvadiniame straipsny Tomas Venclova palygina dabartinę padėtį Lietuvoje su George Orwellio garsiojo romano 1984 pasauliu. Tai visuomenė, kurioje svarbiausiu vaidmenį vaidina prievarta — baudžiamieji organai... Yra dar propaganda, visiem privalomi ritualai, net naujoviška varu brukama kalba, kurioje įtartinom sąvokom žymėti stinga žodžiai. Labiau nusipelnusiems visuomenės nariams leista veidmainiauti: tu gali matyti aplink save blogį, bet tai tavo privatus reikalas — viešumoj turi save kontroliuoti... Paskutinis ir labai esmingas metodas — praieities kontrolė. Kas valdo praieitį, tas valdo ir dabartį, ir ateitį. Todėl iš praieities išbraukiama visa, kas nepatogu šios dienos požiūriu. Kita vertus, prikurama ir to, ko nebuvo.

Į Kultūros Archyvą pateko septyni niekur nespausdinti Ka-

Kai mūsų tikėjimas į Dievą yra tvirtas, tada yra tvirtas ir mūsų tikėjimas į žmogų... Reikia nusikratyti baimę! Reikia atverti sienas! Bet koks imperializmas Bažnyčiai yra svetimas. Bažnyčia žino tikrai tamavimą.

Varšuvoj, Pergalės aikštėj yra Nežinomo kareivio kapas, nuo kurio pradėjau šią kelionę Lenkijos žemėj. Čia Krokuvoj ant Vyslos kranto — Tarp Vavelio ir Skalkos — yra Nežinomo vyskupo kapas, kurio nuostabi relikvija yra pasilikusi mūsų istorijos lobyne... Dėl to, prieš atsisveikindamas, dar kartą prašau priimti ir įsisavinti visą dvasinį paveldėjimą, kuriam neatšaukiamai priklauso tikėjimas, viltis ir meilė — tas turtas, kurį Kristus yra įdiegęs mūsų tautoj šventuoju Krikšto sakramentu.

Prašau jus niekuomet neprarasti pasitikėjimo ir drąsos — niekuomet nesunaikinti šaknų, iš kurių esam išaugę. Prašau jus pasitikėti, nepasitarti silpnumo; semtis dvasinės jėgos iš to, kuris stiprina nesuskaitomas mūsų protėvių kartas. — Niekuomet neatsiskirkite nuo Kristaus. Niekuomet nepraraskite dvasinės laisvės, kurios šaltinis yra Kristus. Niekuomet neišduokite Meilės, kuri mum apsiėmė Jėzaus Kristaus Kryžium. Be šios meilės žmogaus gyvenimas lieka be šaknų ir be prasmės.

Kartą, — tęsė popiežius, — kai minia, užsiėmusi vien medžiaginiais interesais, neįstengė suprasti Kristaus žodžių apie gyvenimo duoną ir išsikirstė, Kristus paklausė pasilikusių apaštalus: "Gal ir jūs norit pasitraukti?" (Jn 6, 67). Man, kaip apaštalo šv. Petro įpėdiniui, — kalbėjo Jonas Paulius II, — tebūna leista šiandien visų jūsų čia susirinkusių akivaizdų, mūsų istorijos akivaizdų, visos šiuolaikinės žmonių bendruomenės akivaizdų, tebūna man leista pakartoti šv. Petro žodžius, kuriais jis atsiliepė į Kristaus klausimą visų apaštalų vardu: "Viešpatie, pas ką mes eisim? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius" (Jn 6, 68).

Priminę pirmojo Krokuvos vyskupo kankinio šv. Stanislovo dvasinį testamentą ir nuoširdžiai padėkojęs krašto vyriausybei bei vyskupam už pakvietimą ir svingingą priėmimą, popiežius Jonas Paulius II savo žodį dviejų milijonų tikinčiųjų miniai Krokuvoj baigė taip:

"Mylimieji Broliai ir Seserys! Turit būti tvirti. Turit būti tvirti ta jėga, kuri trykšta iš tikėjimo. Turit būti tvirti tikėjimo jėga! Turit būti ištikimi. Tvirtumo ir ištikimybės šiandien reikia labiau, negu bet kuriam kitame laikotarpy. Turit būti tvirti vilties jėga, kuri jus pripildys gyvenimo džiaugsmu. Turit būti tvirti meilės jėga, kuri yra tvirtesnė už mirtį.

zio Inčičius eilėrašciai, kuriuose jis aprašo savo pergyvenimus Sibiro tremty, ir Onos Lukauskaitės-Poškienės, Lietuvos Helsinkio grupės narės, atsiminimų pluoštas iš sovietinio Gulago — Lagerio pasakos (1973). Spausdinamas Balio Sruogos laiškas Petru Cvirka, rašytas Birštone 1946 liepos mėn., kurio sovietinė spauda "nedrįsta viešai paskelbti". Kitas įdomus dokumentas tai "Pažyma dėl žurnalo Kultūros Barai ir kai kurių kitų klausimų", datuota 1978 lapkričio 7. "Pažymos" autorius Č. Juršėnas, buvęs Lietuvos komunistų partijos centro komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus instruktorius, išdėsto visas Kultūros Barų ir kitų spaudos organų "nuodėmes".

Alma Mater apibūdina Kultūros Archyvą kaip "aktualų" bei "reikšmingą mūsų kultūros istorijai" leidinį ir išreiškia apgailėstą, kad kol kas tesusilaukta tik vieno jo tomo. (Elta)

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO GARBĖS KOMITETAS

Jaras Alkis, D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas
Dr. Stasys A. Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtonė
Vincas Balickas, diplomatinis Lietuvos atstovas D. Britanijoje
Prel. Jonas Balkūnas, JAV Tarybos garbės pirmininkas
Prof. Jurgis Baltrušaitis, Lietuvos atstovas Prancūzijoje
Stasė Baltus, Belgijos LB Krašto valdybos pirmininkė

Savaitės įvykiai

Nikaragvos sostinėj Managva ir kituose miestuose vyksta aršios kovos tarp vyriausybės kariuomenės ir sandinista partizanų, siekiančių nuversti prez. Somoza.

Zimbabve min. pirm-kas Abel T. Muzorewa pareiškė, kad prez. Carter sprendimas nepaaiškinti jai taikomų sankcijų yra tik pataikavimas karingom Afrikos valstybėm ir JAV juodiesiems.

Prez. Carter numato imtis žygių paspausti sąjungininkus bendrai pasipriešinti aliejų eksportuojančių valstybių be atodairos keliamom kainom už aliejų.

Leningrado filharmonijos orkestro du solistai — Natalia Koloskova ir Valentin A. Malkov — Japonijoj pasirašė politinių pabėgėlių teisių ir atvyko į JAV.

Buv. Irano šachas iš Bahamų salų atvyko į Meksiką.

Rumunija nesutinka koooperuoti su JAV dėl čia gyvenančiam ortodoksų vyskupui Valerian D. Trifa iškeltos bylos už žydų persekiojimą Rumunijoj 1951.

Už Eritrejos nepriklausomybę kovojusios dvi partizanų grupės nutarė susijungti į vieną.

Zimbabve partizanų vadas Robert Mugabe pareiškė, kad ūkinį sankcijų panaikinimas prailgintų partizaninį karą, pažeistų vakarų valstybių prestižą Afrikos valstybėse ir sutrukdytų normalių santykių tarp vakarų valstybių ir tikrosios juodųjų vyriausybės užmezgimą.

Prez. Carter pasiūlė kongresui sveikatos draudimo įstatymą, pagal kurį dabar veikią Medicaid ir Medicare planai būtų sujungti į vieną ir gyventojai būtų apdrausti nuo katastrofinių ligų, kaštuojančių daugiau kaip 2500 dol.

Amerikietis Bryan Allen pirmą kartą žmogaus jėga varomų lėktuvų perskrido Anglijos kanalą.

Prieš kurį laiką į du sovietų šnipus iškeisto Sov. S-gos baptistų veikėjo Georgi Vins 8 šeimos nariai atvyko į JAV.

Burundi vyriausybė ištrėmė 52 misionierius, jų tarpe 8 amerikiečius. Jie buvo apkaltinti raginę gyventojus nuversti karinę prezidento Jean Bagaza vyriausybę.

P. Afriką valdanti tautinė partija savo kandidatu į prezidentus pasiūlė senatorių Marais Viljoen.

Nepaisant Chanoj tik ką įvykusio perversmo, ten dar senosios vyriausybės numatyti prezidento ir parlamento rinkimai įvyko nustatytu laiku.

Dr. Gediminas Balukas, Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas

Ses. M. Margarita Bareikaitė, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų vyresnioji

Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas

Pranas Berneckas, Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirmininkas

Dr. Kazys Bobelis, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos pirmininkas

Vysk. Vincentas Brizgys
Kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko vyriausias redaktorius

Ses. Josephine Bukšaitė, Šv. Pranciškaus Seserų

Kun. Juozas Dambrauskas, MIC, Marijonų provinciolas

Povilas P. Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas

Kun. Pranas Dauknys, Tėviškės Aidų vyriausias redaktorius

Juzė Daužvardienė, Lietuvos generalinė konsulė Chicagoje

Vysk. Antanas Deksnys

Kun. dr. Pranas Gaida, Tėviškės Žiburį vyriausias redaktorius

Kun. Jurgis Gailiusis, OFM, Pranciškonų provinciolas

Kun. Pranas Garšva, MIC, Draugo vyriausias redaktorius

Algimantas Gečys, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas

Vytautas Gedgaudas, Dirvos vyriausias redaktorius

Dr. jur. A. Gerutis, Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Šveicarijoje

Stasys Goda, Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos pirmininkas

Vytautas Grigaliūnas, N. Zelandijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Stasys Kasparas, D. Britanijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Vincas Kazokas, Mūsų Pastogės vyriausias redaktorius

Irena Kerelienė, Lietuvių Skaučių Seserijos vyriausia skautininkė

Dr. Petras Kisieliūnas, Ateitininkų Federacijos vadas

Audrius Tadas Klimas, Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas

Raimundas Kudukis, JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkas

Juozas Kukanauza, Venecuelos LB Krašto valdybos pirmininkas

Dr. A. Kušlys, Šveicarijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Antanas Laukaitis, Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirmininkas

Prof. dr. A. Liūma, SJ, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos valdybos pirmininkas

Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatinės šefas

Stasys Lozoraitis Jr., Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto

Thomas E. Mack, Lietuvių Katalikų Susivienijimo tarybos pirmininkas

Julius Mičiudus, Argentinos Lietuvių Centro pirmininkas

Sigitas Miknaitis, Lietuvių Skautų Sąjungos tarybos pirmininkas

Karolis Milkovaitis, Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje pirmininkas

Prel. Vincas Mincevičius, Italijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Cezaris Modestavičius, LST Korp! Neo Lithuania vyriausios valdybos pirmininkas

Bronius Nainys, buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas

Marius Naris, Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkas

Vytautas Neverauskas, Australijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Dr. Antanas Pacevičius, Kanados Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas

Pranas Paukštaitis, Nepriklausomos Lietuvos vyriausias redaktorius

Kun. J. Petrošius, Prancūzijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Jonas Pikėlingis, Kolumbijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Ses. M. Raphaela, Benediktinių seserų vyresnioji

Dr. Antanas Razma, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas

Marija Rudienė, Bendo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkė

Romas Sakadolskis, II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, III pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas

Dr. Rimvydas Šilbajoris, Lituanistikos Instituto pirmininkas

Jonas Simanavičius, Kanados LB Krašto valdybos pirmininkas

Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke

Stasys Siutis, Lietuvos generalinis konsulas Bogotoje

Pilypas Skabeikis, Lietuvos Vyčių pirmininkas

Andrius Šmitas, Vokietijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Rasa Šoliūnaitė, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininkė

Vytautas Šoliūnas, Ateitininkų Sėdraugių Sąjungos pirmininkas

PETRAS PAULAITIS — ILGAMETIS KANKINYS

Sovietų ypatingai griežto režimo Mordovijos lagery jau 30 su viršum metų kenčia **Petras Paulaitis**, dr. fil., buvęs Jurbarko gimnazijos mokytojas. Jis buvo Kęstučio apygardos partizanas ir 1947 buvo nuteistas 25 metams lagerio. 1956 jo byla buvo peržiūrėta. Radus, kad jis priešinosi vokiečiui okupantui, buvo paleistas. Tačiau 1957 vėl buvo suimtas ir nusiųstas į lagerį baigti 25-erių metų bausmės. Vėliau jau buvo iškelta nauja byla, ir jis

J. Raul Stalioraitis, Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirmininkas

Kun. Jonas Staškevičius, Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas

Dr. Raimundas Strikas, Akademinio Skautų Sąjūdžio pirmininkas

Dr. Juozas Sungaila, buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas

Jonas Tatarūnas, Brazilijos LB Krašto valdybos pirmininkas

Juozas Toliušis, Skautų Aido vyriausias redaktorius

Kun. Ansas Trakis, Lietuvių Evangelikų Tarybos pirmininkas

Kun. Kęstutis Trimakas, Ateities vyriausias redaktorius

Vytautas Vepštas, Santaros — Šviesos Federacijos pirmininkas

Vytautas Vidugiris, Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas

J. Vilčinskas, Europos Lietuvių redakcinės komisijos vardu

Algis Zaparackas, I pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas

Kun. Leonas Zaremba, SJ, Jėzuitų provinciolas

Dr. Jonas Žmuidzinai, Lietuvos generalinis konsulas Toronte

IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjai — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

PLB valdyba: Vytautas Kamant, pirm., Antanas Juodvalkis, Gabija Juozapavičiūtė, Vaclovas Kleiza, Daina Kojelytė, Saulius Kuprys, Algis Paulius, Romas Sakadolskis, Antanas Saulaitis, SJ, Mečys Šilkaitis, Zigmas Žiupsnys.

PLJS valdyba: Gabija Juozapavičiūtė, pirm., Vaida Jay (Kuprevičiūtė), Dainora Juozapavičiūtė, Regina Knox (Stočkutė), Almis Kuolas, Viktoras Nakas, Kristina Parštytė, Romas Putteris, Jūra Šeškutė.

gavo papildomų 10 metų bausmę.

Nežiūrint ilgų kalinimo metų, liko tvirtas ir moraliai nepalūžęs. Gimęs 1904 birželio 29, taigi šiemet jam sueina 75 metai. Lietuviai raginami siųsti jam sveikinimus. Laiškus rašyti šiuo adresu:

Petras Paulaitis
Uchrezhdenye 5110/1-Zhkh
Moskva VS — 389
USSR

(Elta)

“STEBINANTI” NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKŲ STATYBA

Pusiau geras žodis apie nepriklausomą Lietuvą yra tokia retenybė oficialioj vilniškėj spaudoj, kad ji verta užregistruoti. Straipsny “Kyla pastatai” (Komunistas, 1978 Nr. 11) R. Sakalauskas rašo:

“Dabar, po keturiasdešimt ir daugiau metų, mus stebina kai kurių tuo laiku naudotų produktų ir atliktų darbų kokybė. Kaune tuo laiku pastatyti Pašto rūmai, “Pienocentras”, Lietuvos

banko rūmai, Karo muziejus, Prekybos, pramonės ir amatų rūmai, Respublikinė biblioteka, Universiteto rūmai, Klinikinė ligoninė, Kūno kultūros ir sporto rūmai ir kiti pastatai — geros darbų kokybės pavyzdžiai. Ir kituose respublikos miestuose būta tokių statybų. Žinoma, gerai darbų kokybei įtakos turėjo brangios importinės statybinės medžiagos, gaminiai. Tačiau, matyt, ne mažesnį poveikį statyboms darė ir reiklė, griežta techninė priežiūra, o taip pat ir daugelio statyboje dirbančiųjų aukštas profesinis meistriškumas. Atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, iš tų prityrusių statybininkų kaip tik ir buvo sudaryti statybinių organizacijų kadrai.” (Elta)

— Cleveland, Ohio, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos dvyliką skyrių šiemet baigė Mirga Bankaitytė, Rita Kazlauskaitė ir Algirdas Miškinis. Aštuonių skyrių mokslą baigė 6 mokiniai. Mokyklą šiais metais mokėsi 126 mokiniai, mokytojų 18 mokytojų. Mokslo metų užbaigimas įvyko birželio 3 Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėj.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. **SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI.** Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak.; šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimų direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš **SPARTA** sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės Apstatymai • Kondominijai • Nuomavimas
Angele E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galima sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Liepsna, New Jersey tautinių šokių grupė, šoka Kultūros Židinio pavasario šventėje gegužės 20. Nuotr. P. Bivainio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Liet. Bendruomenė jaunėja

Paskelbti Lietuvos Bendruomenės 9-tos Tarybos rinkimų duomenys. Viso rinkimuose dalyvavo 8375 lietuviai. Tai yra gražus skaičius. Jei būtų sutarę balsavimas kitaip, labiau prieinamas žmonėms, balsuotų kur kas daugiau. Tokiam Woodhaven balsavo labai mažai. Ten reikėtų keliems pasiūlyti ir eiti per butus. Žmonės yra nerangūs, kartais pasitaiko blogas oras. Apseis ir be manęs, išrinkti! O jei ateiti į namus, — balsuoti.

Gera, kad pasiuntė vokus balsuoti paštu. Bet ir paštas reikalauja atsistinti, kad esi gavęs tokius vokus, visą informacinę medžiagą. Dažnai apskrauna kitais popieriais, ir balsavimo vokai dingsta iš atminties.

Iš viso yra dešimt apygardų. Pati didžiausia Chicagos apygarda padalinta dar į tris rajonus, kad tokiu būtu įtrauktą mažieji apylinkių vienetai. Iš viso išrinkta 60 Tarybos narių.

Malonu pastebėti, kad kiekvienoje apygardoje yra jaunų žmonių. Turime visą eilę Tarybos narių, kurių amžius yra 22-30. Jauniausi yra 22 metų. Tokie yra net du išrinkti. Nemaža yra ir tarp 30-40 metų.

Nustebino Chicago, kur Emilija Pakštaitė-Sakadolskienė gavo daugiausia balsų, pralenkė net stambius bendruomenininkus, kurie seniai plaukioja visuomeniniuose vandenyse ir turi savo svorį.

Seniausia liko New Yorko apygarda. Ten jauniausias tarp išrinktųjų atstovų yra 39 metų. Kandidatų tarpe yra viena, kurios amžius 24 metai. Kam nors pasitraukus, ji gali patekti į Tarybą.

Jaunųjų išrinkimas parodė, kad visuomenė įvertino jaunimą ir išreiškė jam pasitikėjimą. Yra vietų, kur garsūs bendruomenininkai pasiliko kažkur toli toli ir nepateko į Tarybą, o pirmaisiais išėjo jaunieji!

Dabarbelieka jauniesiems gerai pasirodyti. Nežinia, ką Tarybą išrinks pirmininku, kokį sudarys prezidiumą, kaip bus komplektuojamos komisijos įvairiems reikalams. Reikia stengtis, kad būtų veikla sklandi ir lengva ir kad visur būtų įtraukti jauni žmonės. Kartais jiems kiek stinga patirties. Tad vyresniųjų globojami ir skatinami jie daug ko išmoks ir daug padarys. Reikia visas jaunas pajėgas įtraukti į konkretų darbą. Tik tada jie pasijaus esą reikalingi. Stiprės ir augs jie kaip visuomenininkai.

Išrinktieji tegu neužmiega ant laimėjimų. Yra atvejų, kad išrinktas narys nepasirodė nė viename Tarybos posėdyje. Kam tada kandidatuoti ir apvilti rinkėjus, kad paskui pasirodė visai pasyvus narys.

Jauna Taryba pritrauks daugiau jaunų žmonių bendrai Lietuvos Bendruomenės veiklai. Tegū pajaunėja ir pačios apygardų ir apylinkių valdybos. Kartais apygardų valdybose renkamas tik vienas ar du žmonės, paskui jie pasikviečia kitus. Tegū pasikviečia ir jaunimą. Būtinai, kad ir apygardos ir apylinkės valdybose būtų du, trys jauni žmonės. Jie įprastai įveiklą ir taip susipažins su pačia veiklos technika.

Tegu atjaunėja ir New Yorkas. Čia visada sunkiai buvo įtraukiamas jaunimas. Taip vyresnieji, net pensininkai, čia yra pagrindinė darbo jėga.

-0-

Gera, kad jaunėja. Tai rodo, kad Lietuvos Bendruomenė yra tvirta ir galinga organizacija ir kad ji ilgai gyvuos! Sėkmės jai! Sėkmės ir naujai 9-tai Tarybai. Tegū ji sujungia visą Lietuvos Bendruomenę!

Tarybinė valdžia turi ne tik pripažinti, bet ir praktikoje nevaržyti bent esminių žmonių bei tikinčiųjų teisių.

Todėl Lietuvos katalikai neprašo Bažnyčiai kokių nors privilegijų, bet reikalauja bent šių elementariausių sąlygų, kuriose ji galėtų išsilaikyti, o ne palaipsniui būti naikinama.

Pagrindiniai reikalavimai ateistinei valdžiai:

Nedelsiant atšaukti ir neversti vykdyti antikonstitucinių, antihumaniškų, visiškai nesiskaitančių su krikščioniška pasaulėžiūra ir morale įstatymų, prieštaraujančių tarptautiniams Tarybų Sąjungos įsipareigojimams. Tarp tų įstatymų ypatingai svarbūs 1976. VII. 28 ir 1966. V. 12 ATP įsakai, kurių vykdymas reikalauja tiek iš katalikų dvasininkų, tiek iš tikinčiųjų rimtai nusikalsti sąžinei bei Bažnyčios įstatymų reikalavimams. Nedrausti katekizuoti vaikus.

Nekliudyti ligoniams bei mirštantiesiems teikti sakramentus.

Nekliudyti atlikti religines apeigas ir teikti sakramentus už aptarnaujamoms bažnyčios ribų. Netrukdyti veikti Kunigų seminarijai, kad ji galėtų laisvai savo nuostata priimti kandidatus. Vyskupams leisti laisvai skirti tinkamus dėstytojus Kunigų seminarijai. Nedemoralizuoti seminarijos auklėtinių, siekiant juos užverbuoti KGB agentais; nekliudyti pašalinti iš seminarijos netinkamus kunigų luomui auklėtinius. Nesikišti į vyskupų ir kunigų skyrimus.

Atidaryti bažnyčias ir leisti laisvai darbuotis kunigams tose vietose, kur yra katalikų, pvz.: Novosibirsk, Omske, Tomske,

AR GRĮŠIM Į KATAKOMBAS?

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 36

Irkutske, Minske ir kitose Tarybų Sąjungos vietose.

Lietuvoje turi būti atidarytos bent šios istorinės ir pastoracinės reikšmės turinčios bažnyčios: Vilniaus Katedra, Šv. Kazimiero, Kauno Igulos bei Klaipėdos bažnyčios.

Leisti statyti bažnyčias naujai sukurtose didžiųjų miestų gyvenvietėse Vilniuje, Kaune, Pakenėvyje, Šiauliuose ir Elektrėnuose.

Leisti katalikiškąją spaudą: katekizmus, svarbesnio religinio turinio knygas, katalikiškus laikraščius, kurių turinys nebūtų žalojamas cenzūros.

Laisvai leisti tikintiesiems lankyti bažnyčią ir priiminėti sakramentus.

Jei net tokių esminių teisių nepavyktų išsikvoti, Tarybų Sąjungos ir Lietuvos katalikams belieka viena išeitis — katekombinė veikla.

Norėdama užgniaužti katekombinę sąlygose veikiančią ateistų nepajėgią sukontroliuoti Bažnyčios pastoraciją, tarybinė valdžia gali vėl griebtis kraštutinių priemonių: areštų, teismų, kalėjimų ir žudynių. Tuomet jie bus priversti parodyti tikrai nežmonišką savo veidą. Aišku toks jų elgesys bus pasmerkamas ne tik pasaulio tikinčiųjų, bet ir žmogiškumo nepradusių Vakarų komunistinių partijų.

Mes norime taikos, pagrįstos teisingumu. Tačiau Bažnyčia iš savo prigimties negali gyventi taikoje su moraliniu blogiu, me-

lu, Dievo neapykanta. Tačiau mes gyvai jaučiame, kad taikos sutartys su blogiu, su melu yra kapų tylos sutartys. Kova su blogiu visomis įmanomomis priemonėmis yra Kristaus įpareigojimas mums visiems.

Lietuvos katalikai išmoko kovoti su ateistais. Net ir Lietuvoje, sutikę griežtą kunigų tikinčiųjų pasipriešinimą, jie priversti nusileisti.

-0-

Lietuvos kunigai ir tikintieji iš Apaštalo Sosto nuosirdžiai laukia:

Kad nebūtų nuolaidžiaujama ateistinėms valdžioms, kenkiančioms pastoracijai.

Kad Rytų Europos tikinčiųjų reikalai būtų pavesta tiems asmenims, kurie geriau pažįsta ir supranta Tarybų Sąjungos tikinčiųjų gyvenimo sąlygas.

Kad visokiais būdais būtų remiama tiek viešai, tiek ir katekombiniu būdu veikianti Bažnyčia, — kad būtų suteiktos visos privilegijos ir teisės, kurias turėjo pirmaisiais amžiais persekiojama Bažnyčia, ypač kad katekombinei Bažnyčiai būtų paskirti hierarchai.

Kad nebūtų skiriami ateistinei valdžiai nuolaidžiaujantys vyskupai ir dabar esantieji ordinarai būtų įpareigoti ginti Bažnyčios teises ir nedaryti nuolaidų, nesiderinančių su krikščioniškąja pasaulėžiūra, dorove, kanonų nuostatomis; kad nusikaltusieji Bažnyčios drausmei ar kenke Bažnyčiai būtų atleisti iš parei-

gų ar atitinkamai nubausti pagal kanonų normas.

Kad dar energingiau, vieningiau, labiau organizuotai būtų kviečiami viso pasaulio tikintieji ir geros valios žmonės užstoti visomis efektingomis priemonėmis persekiojamus visos Tarybų Sąjungos tikinčiuosius.

-0-

Tarybų Sąjungos ir Lietuvos tikinčiųjų būklės nušvietimas naujai išrinktam Šventajam Tėvui, Katalikų Bažnyčios vyskupams ir visiems broliams tikintiesiems sudarys ryškesnį vaizdą, kokie mūsų džiaugsmas ir vargai, kokie mūsų lūkesčiai.

Mūsų kraštams parodytas Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II rūpestingumas, užuojauta ir teiškos paguodos žodžiai sukėlė

mumyse daug džiaugsmo ir giedrios vilties nuotaiką. Tikimės, kad baigsis ateistams nuolaidžiavimo laikai. Mes juntame, kad Šventasis Tėvas pradėjo kalbėti persekiojamos mūsų Bažnyčios lūpomis ir kad mums padės visomis įmanomomis priemonėmis. Iš pirmųjų jo pontifikato žodžių galima spręsti, kad jis supranta mūsų veiklos sąlygas. Jam bus suprantamas ir iki šiol išgyventas širdies skausmas ir nesistebės mūsų pastabomis tais klausimais, su kuriais iš dalies jam pačiam teko susidurti, ypač ganytojaujanč Krokuvoje.

Šią Tarybų Sąjungos ir Katalikų Bažnyčios būklės analizę ir kreipimąsi į Apaštalo Sostą, viso pasaulio katalikų vyskupus, tikinčiuosius ir visus geros valios žmones mes rašėme bei redagavome ne ramiai sėdėdami bibliotekoje, bet kiekvienu momentu laukdami kratų, areštų ar teismo. Tikimės, kad mūsų balsas bus išgirstas ir išklaustas. Mes esame ir būsimie ištikimi Kristui, Bažnyčiai ir Šventajam Tėvui. Nuolatinėse savo maldose prašysime Jo Šventenybei jėgų sėkmingai atlikti Apvaizdos skirtą misiją.

— Dr. Juozas Sungaila Lietuvos Fronto Bičiulių stovykloje Kennebunkporte vadovauja pokalbiui — Išeivijos likimas. Pokalbis bus liepos 2.

— Dr. Kazys Ambrozaitis Lietuvos Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitėje vadovauja pokalbiui — Ryšiai su Lietuva. Pokalbis bus liepos 5 pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte.

Montrealyje gegužės 13 vysk. V. Brizgys suteikė sutvirtinimo sakramentą 26 vaikams, o pirmą komuniją — 4 vaikams. Iš k. jėzuitų provincijolas Tėv. L. Zaremba, SJ, dešinėje — Aušros Vartų parapijos klebonas Tėv. J. Kubilius, SJ. Vaikus paruošė seselė Teresė ir Kristina Mališkaitė.

NELLO
VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

IŠVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS

Pagerbdami šv. Antaną, didį šventąjį, vargšų užtarėją, ir norėdami su jo gyvenimu supažindinti mūsų skaitytojus, čia spausdiname Nello Vian parašytą veikalą. Jis parašytas taip patraukliai, kad jį skaitai kaip kokią apysaką ar nuotykių pilną biografiją. Į lietuvių kalbą išvertė Antanas Vaičiulaitis, taip pat didis stilistas, šiai knygai suteikęs daug vaizdingumo ir grožio.

PIRMASIS SKYRIUS

Riterių kraujas

Pirmieji naujojo tūkstančio amžiai buvo sunkūs Ispanijos istorijoje. Kryžius, prieš kurį buvo pakelti ginklai, sunkiai skverbėsi iš miesto į miestą, iš pilies į pilį maurų užimtam krašte.

Riteriai ten savo dienas leido drąsiuose žygiuose, nuotykiuose, kautynėse ir meilėje. Jų kardams švytruojant, gimė ir augo, lyginant kokios salos netikėlių antplūdyje, mažos

Knyga buvo išleista lietuvių pranciškonų 1951 metais Kennebunkport, Maine. Ji spausdinta tuometinio Darbininko spaustuvėje Bostone. Viršelį ir įvnytę piešė dailininkas Telesforas Valius.

Tad kviečiame pakeliauti po gražius Europos pietų kraštus, Portugaliją, Ispaniją, Italiją. Kviečiame pasekti šventojo gyvenimą. (Red.)

krikščionių karalystės — Astūrijos, Leono, Senosios Kastilijos, Galicijos.

Krikščionių kultūra į pusiasalį grįžo tik po aštuonių kovos šimtmečių, kada priešai mūšio laukuose jau buvo susitikę daugiau kaip keturis tūkstančius sykių. Kryžius, laimėjęs, čia buvo nešamas per žydinčias lygumas tartum kokios vilnės, čia vėl nugaltas, turėjo slėptis, lyg sužeistas erelis, tarp stačių ir plikų viršūnių.

Vėliau tuos žygius išgarsino Europos poetai, kurių eiles tūks-

tančiai liaudies dainininkų nešiojo po visas viduramžių aikštes. Bet prieš tai anie žygiai per pusę tūkstančio su kaupu metų buvo karo laikai, tikra ginkluotų žmonių epopėja, besigimant kryžių.

Kai liaudis stodavo kovon, riteriai, arba hidalgai, atskubėdavo iš savo pilių su karaliaus vėliava. Arba vėl jie leisdavos be aiškumo tikslu, jodinėdami po saracėnų valdomas žemes. Kartais jie stodavo ginčytis apie tikėjimą su apusikiais arabais. Dažniausiai gi sunkiu savo kalaviju kovėsi su muzulmonų kariais. Netikėlių krikštas buvo tų kovų laimikių.

Taip buvo išaugusi toji ištikima ir riteriška rasė, sykiu paprasta ir narsi, visados pasiryžusi ginti savo idealą ir niekadus smūgių nepalaužiama. Tokią ją pavaizdavo ir genialusis ispanų rašytojas Cervantes savo garsiam veikalui „Don Kichote“. Didieji ispanai visados mėgo bastytis po pasaulį ir kovoti, gindami savo idealą. Ispanijos šventųjų siela buvo nulieta iš to paties metalo, kaip ir jos karžygių.

Karalystės pradžia

Tais laikais, aitrioje kovų dvasioje, gimė krikščioniškoji Portugalijos karalystė. Iš pradžių tai buvo tik grafystė, ir ją kraičio gavo Kastilijos karaliaus dukrė, ištėkėdama už vieno prancūzų riterio, kuris savo kardu pagelbėjo maurų grasomam kraštui.

Dono Alfonso ir jo kariauninkų narsumo dėka, apie dviliktą amžiaus vidurį toji grafystė virto karalyste.

Pirmasis Portugalijos karalius buvo milžiniško stuomens, nelyginant Homero didvyriai. Mūšiuose jis visados buvo pirmutinis, savo kariuomenės priešakyje, ir grumtynėje stengėsis susidurti su maurų karaliais, trokšdamas juos pats savo ranka nudažyti. Jau sulaukęs devyنيات dešimt metų, bet dar ganetinais stiprus šarvams užsidėti, jis išvadavo miestą, kurį buvo apsupęs garsusis Miramolinas ir kur buvo uždarytas Sančas I, jo sūnus ir įpėdinis.

Taikos laiku jis statydino šaunius vienuolynus, kaip aną tikrą meno stebuklą Alkabasio, ir šv. Kryžiaus (Santa Cruz) vienuolyną Koimbroj, kur guli karalių kaulai. Jis pats kartais ten užsidarydavo, šalin padėjęs ginklus, pažymėtus kryžiumi.

Karalius Alfonsas Portugalijos karalystę pavėdė Clairvaux abatijos globai, tuo pripažindamas, kad Lisabonos paėmimas, nuo kurio vedama portugalų tautos pradžia, buvo laimėtas per Clairvaux vienuolyno šv. Pamelės malonę ir per didžiojo abato, šv. Bernardo, maldas. Pasakojama, kad Oriko pergalės išvakarėse, kada kariai turėjo Alfonso apšaukti karaliumi, jis atsivežęs šv. Raštą, Karalių Knygas, ir apmąstęs Gedeono istoriją. Priešais jį buvo susirikiavę per dvidešimt maurų karalių. Auš-

tant, kai rytuose jau švito diena, Alfonsas išvydo debes, kuriuos skrodė žaibai, ir štai tie debesys plyšo, atskleidami beskriejančią kryžių. Ties tuo kryžiumi, plieskiančioje šviesybėje, pasirodė kruvinas Kristaus kūnas. Kai naktis jau temo, mažą krikščionių kariuomenę buvo sutriuškinusi tris šimtus tūkstančių netikėlių, ištaškytų lygumose, kuri buvo praminta „karalių galvų“ lauku.

Aptekęs metais ir garbe, pirmutinis Portugalijos karalius atgule į visai kuklų kapą, kurį buvo sau pasirengęs Koimbros abatijoje. Valdęs šešiasdešimt trejus metus, per kuriuos jis be maža tolydžio kariavo, savo sūnui jis paliko šaunų paveldėjimą. Jam buvo atitekus vasalinė grafystė, kurios dalį laikė užėmę maurai; jis gi paliko laisvą, stiprią, jaunystę trykštančią karalystę. Savo didvyrių, maldingą karalių portugalai garbino kaip šventąjį, o jo stambų skydą ir garsų jį kardą pakabino bažnyčioje.

Prabėgus dešimčiai metų, tame mistiškame ir narsiam krašte, Bulhoes (arba Bul'om ar Bouillon) šeimoje gimė kūdikis, kuriam buvo duotas Fernando (Ferdinando) vardas ir kuris vėliau buvo žinomas kaip šv. Antanas Paduvietis.

Bulhoes šeima

Kada Fernandzas gimė, Portugalijos viešpatavo Sančas I, garbingo ir švento karaliaus Alfonso sūnus. Ir jam teko ilgai

kautis su maurais, kuriems vadovavo Miramolinas — taip krikščionys praminė Abu Jokubą, pastarą iš didžiųjų Ispanijos karalių arabų.

Sančo viešpatavimą ypačiai atžymi išmintis, kuria jį pakeitė šalį po tiekios karo metų. Jį atstatė mūrus, kuriuos saracėnai buvo sugriovę, ir įkūrė naujų miestų, kurie, valdžius rūpesčiu, greitai buvo pilni gyventojų. Nausėdžiams padalino nukariautas žemes, kurios virto derlingais ūkiais. Portugalai jį šaukė karaliumi steigėjų ir apgyventojų. Žiaurų kraujo įstatymą jis bandė pakeisti krikščioniškesniais teisingumo ir gailėstingumo papročiais. Ir tada gimė šventasis, kuris paskui nešė taiką ir meilę besigurmuojantiems tautoms bei užtikėjusioms žmonių širdims.

Neseniai atkovota iš netikėlių, Lisabona apsiuosė prieš juos ištvirtintais mūrais. Dar nebuvo prabėgę nė pusės šimto metų, kai karalius Alfonsas tą miestą iš maurų buvo išplėšęs. Jam tame žygyje padėjo prancūzų, anglų ir vokiečių kryžieiviai, kurie dvim šimtais laivų, iškėlė bures, plaukė į Šventąją Žemę ir kuriems vadovavo vienas Burgundijos hercogas. Viduriniais amžiais į Pirenėjų pusiasalį buvo žiūrima, kaip į apgyvento pasaulio galą. Apie tas žemes ėjo visokiausi nuostabūs pasakojimai. Buvo teigiama, kad Lisabonos miestą įsteigęs Odisejas, tas nenuilstamas nuotykių ieškotojas. (Bus d)

PAS SUVALKIEČIUS IR PAS ŽEMAIČIUS Kelionė į Californiją (12)

Kas galėjo tikėti, kad tokiaame Escondido, ispaniškai pavadintame mieste, netoli Meksikos sienos, išgirsi gražią suvalkiečių tamę. Pasijunti lyg būtum atkeliavęs iš Eitkūnų į Kybartus, iš Vokietijos į Lietuvą.

Šiame mieste gyvena graži Gedminų šeima. Pas ją ir užsukome popiečio metu. Mus pasitiko visada draugiškai ir nuolat besišypsanti Albina Gedminienė ir jos mama Uknevičienė. Abi jos iš Woodhaveno, iš mūsų krašto, iš kaimynystės. Štai kur atkeliavo, ir kur mes susitikome!

Uknevičiai yra kilę iš Suvalkijos, iš Pajevonio. Karo metais ten paliko gražų ūkį ir patys pasitraukė į Vokietiją. Pokario metais iš Vokietijos persikėlė į Australiją, bet ten nepriėjo. Atkeliavo į Ameriką ir apsigyveno Woodhavene. Sūnus Algis Australijoje buvo lakūnas-pilotas, o čia baigė elektros inžineriją ir dabar dirba Con Edison bendrovėje. Dukra Albina mėgo dainavimą, buvo išvykusi į Romą studijuoti dainavimo meno. Į Woodhaveną atsikėlus, jau nebegrižo prie šių studijų, mokėsi Queens kolegijoje.

Baigus mokslus, išsikėlė į Chicago, kur iškėlė už Algio Gedmino. Po vestuvių dar kurį laiką gyveno Chicagoje, o paskui nusidangino į Californiją, įsikūrė šiame gražiame ir saulėtame mieste — Escondido. Augina tris vaikus. Jos vyras Algis turi televizijos krautuve, parduoda televizijos aparatus ir juos taiso.

Savo ankėliais pasidžiaugti ir dukros aplankyti dažnai atvažiuoja mama, ponė Uknevičienė iš Woodhaveno. Ji irgi dainos mėgėja, ilgai dainavo įvairiuose choruose, Brooklyne dainavo Operetės chore.

Prie pianino

Patename į svečių kambarį. Ant sienų daug paveikslų, nuotraukų. Jų giminaitė, bene pusėsėserė, yra ir seselė vienuolė Mercedes, dailininkė. Su ja palaiko glaudžius ryšius. Tai ir čia kabo jos paveikslai.

Stovi ir pianinas su atverstom gaidom. Jaunieji jau miklina savo rankas ir mokosi muzikos. Atsisėda čia ir vaikų motina Albina, su dainom prisijungia ir močiutė. Praeiviai gatvėje tikrai kraipo galvas, nesuprassdami, kokia kalba čia dainuoja ir kodėl pritaria pianinu, o ne gitara.

Mūsų tarpe buvo Juozas Briedis, kurį jau minėjau anksčiau. Nors jo specialybė veterinarija, bet jis Chicagoje mokėsi muzikos — kompozicijos ir dainavimo. Mėgsta poeto Bernardo Brazdžionio poeziją ir nemaža jo eilių palydėjo muzika. Pats

skambina pianinu ir dainuoja.

Paprašytas svečias ir prisėdo prie pianino ir mum padainavo tas savo sukurtas melodijas Bernardo Brazdžionio žodžiam. Dainos romansinio pobūdžio, ilgesingos. Tų dainų jis yra prirašęs nemaža, buvo surengęs net atskirą koncertą Chicagoje. Iš tų dainų būtų galima padaryti ir plokštelę, kuri visiems primintų Lietuvą ir ilgesingai nu-teiktų.

Ilgiau pasisvečiuoti negalėjome. Mieloji Albina turėjo važiuoti parsivežti vaikų iš kažokių pamokų. Reikėjo ir mum skubėti, nes diena dar nebuvo baigta, nebaigta ir jos programa.

Naujos statybos

Važiuojame nuo vieno kalno ant kito. Visur matai ankstyvo pavasario žalumą, pamatai keistus, egzotiškus medžius, kokį nors kaktusą prie kelio, žydingus krūmus.

Kalnų atslaitėse, prie kelių ir atokiau dažnai kur stato naujus namus. Stato net kaimeliais, bet dažniausiai pavieniu. Į šį kraštą atsikelia daug žmonių, atsikelia iš Chicagos, Detroito, Clevelando, iš New Yorko.

Ir dr. Juozas Briedis nori čia atsikelti iš Lemont, Ill. Jis labiausiai ir dairėsi į tą statybą, klausinėjo kainų, ar galima apžūrėti, surasti jau pastatytus namus. Kainos tai didelės. Viskas labai brangu. Už tą gražią gamtą ir už gerą orą reikia brangiai mokėti.

Driežai saulėje

Poeto Bernardo Brazdžionio namuose dar pabraidome po jo sklypo žolę. Sklypas tas nemažas, nueina tolyn į gilumą. Nuveda Bernardas mus prie savo Puntuko, didžiulio akmenų. Giliai įsmukęs į žemę, pliką pakaušį iškišęs prieš saulę. Kažkam nepatiko tas jo plikumas ir suskaldė. Gal perkūnas skėlė, o gal žemelė drebėdama suplėšė akmenį.

Tie plyšiai dabar yra driežų viešbučiai. Jiem patogų ten gyventi, gali greitai išlįsti ant akmenų viršaus ir ten gulėti prieš saulę. Mėgsta jie šildytis saulėje. Ir driežų čia nemaža. Gyvena ir namų artumoje, laipioja sienom ir gauda mažus vabalėlius, museles.

Kaip Telšiuose

Visi nukeliavome pas kaimyną, tikrą žemaitį iš Telšių. Tai Vacys Mikuckis. Mes iš vienos gimnazijos. Telšiuose jis gyveno Džiugo gatvėje, jo tėvai turėjo kiną, kuris taip pat vadinosi Driugas.

Poeto Bernardo Brazdžionio namuose svetainės kampelis. Dešinėje poeto biustas, sukurtas Prano Gasparonio.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Jau tradiciniu virstęs pavasario liaudies muzikos festivalis "Skamba, skamba kankliai" šių metų gegužės 20 vyko Vilniaus senamiestyje. Keli ansambliai iš paties Vilniaus, iš Varėnos, Kupiškio rajonų ir iš Naujosios Vilnios žygiavo gatvėmis parodo eisenose. Paskui grojo įvairius lietuvių liaudies šokius. Toji muzika skambėjo gatvėse, o ypač senamiesčio kiemuose.

— Gegužės 10-14 Kaune buvo suvažiavę iš visos Sovietijos muzikinių teatrų dirigantai ir chormeisteriai į darbo seminarą. Seminaro dalyviams Kauno muzikinis teatras rodė J. Strausos operetę "Linksmasis karas", A. Bražinsko — "Pagramančio šnekučiai", G. Guberniko "Meile nežaidžiama", V. Šebalino "Užsispyrėlės sutramdymas". Vilniuje jiems buvo parodyta J. Juzeliūno opera "Sukilėliai". Taip pat jiems buvo rodomos ir tų veikalų repetacijos, vyko aptarimai, gyvos diskusijos.

— Turkmėnijos sostinėje Ašchabade vykusiame filmų festivalyje pirmą vietą laimėjo V. Zalakevičiaus sukurtas filmas "Kentaurai". Taip pat buvo premijuoti filmai — M. Giedrio "Nesėtų rugių žydėjimas".

Kalba jis labai gražiai žemaitiškai, vartodamas senus žemaitiškus žodžius. Iš karto pasijunti kaip Telšiuose. Čia taip neseniai buvai Suvalkijoje, o dabar — Žemaitijoje.

Nuo pat gimnazijos laikų buvo didelis dainos mėgėjas, dainavo bentkeliuose choruose. Mėgsta muziką ir dabar, daug operų moka mintinai. Nuolat svilpaupja ar dainuoja eidamas per savo "dvarą".

Tas jo "dvaras" — tai tikras ūkis. Įsitaisęs pulką vištų, ančių, žąsų, kalakutų, fazanų, daugybę triušių. Visoje toje gyvulių kolektoje svarbiausią vietą užima dvi kiaulės. Ir jas reikia aplankyti. Žinoma, jos visai mandagios, kriuksėdamos turistus pasveikina.

Jo žmona Ona yra rašytojo ir žinomo pedagogo Benedikto Brausko pusėsėserė. Maloni moteris, gera šeimininkė.

Kieme neseniai pastatė gražų lietuvišką kryžį. Padarė jį Pranas Gasparonis, žmogus skulptorius ir meisteris. Kryžius pastatytas Lietuvos ir tėvų prisiminimui. Karo metu Vacui Mikuckiui teko daug vargti, daug vargo patyrė ir Vokietijoje, bet išliko gyvas, susirado šeimos narius. Atkeliavęs iš Vokietijos, apsigyveno Californijoje ir, būdamas darbštus, gražiai įsikūrė. Dabar prižiūri besisvečiuojančius anūkus, kad jie tvarkingai mokytųsi muzikos. Jie jau traukia smuikėlę.

Vacys žino visas statybas, namų prekybas, žadėjo svečią Juozą Briedį pavėžinti ir aprodyti visas apylinkes. Gal ką ir suras.

Atsisveikinome, kai nakties vėsa gaubė visą slėnį. Taip įspūdinga čia. Kvepia žolė, dangus žvaigždėtas, netrukdo miesto žiburiai gerėti erdvių platybėm.

Bernardas sako, kad Žemaitija čia dar nesibaigė. Rytoj važiuosime į kalnus, į žemaitišką avokadų ūkį. (p.j.)

(Bus daugiau)

ir V. Starošo "Aš myliu direktorę". Vertinimo komisijoje dalyvavo ir lietuvis kino operatorius J. Gričius.

— Sovietų Sąjungos vidaus reikalų ministerija kartu su Rašytojų sąjunga ir Kompozitorių sąjunga paskelbė konkursą dainos apie "tarybinę miliciją" ir atitinkamo maršo pučiamųjų orkestrui. Konkurse leidžiama dalyvauti poetams, profesionalams ir mėgėjams kompozitoriams iš visos sovietinės imperijos. Pirmoji premija — 800 rb., trys antrosios — po 600 rb., 6 trečiosios — po 380 rb. ir dar 10 mažesnių premijukų po 180 rb.

— Gegužės 19-20 Kremliaus suvažiavimų rūmuose Maskvoje koncertavo akademini dainų ir šokių ansamblis "Lietuva". Ansambliui talkino solistas V. No-reika. Programa buvo pavadinta "Po tėvynės dangumi". Atliktas buvo ir visai naujas A. Bražinsko ir J. Nekrošiaus kūrinys "Daina Lietuvai".

— Rengiamasi Vilniuje pastatyti paminklą žymiajam architektui Laurynui Stuokai-Gucevičiui. Projektą ruošia net keturių architektų ir skulptorių grupės. Žymesnieji paminklo projektuotojai yra: skulptoriai J. Kėdainis, A. Ambraziūnas, V. Vildžiūnas, V. Krutinis ir S. Šarapovas, architektai E. Budreika, V. Čekanauskas, A. Žalys, A. Lukšas, R. Dičius, A. Purys ir G. Baravykas. Sušaukta posėdyje buvo tariamasi dėl paminklo figūrinio ansamblio, buvo ieškoma tinkamiausios vietos. Numatomos trys tinkamos vietos: Tilto gatvė, aikštelė prie Bonifratų bažnyčios ir Basanavičiaus aikštė prie katedros.

— Gegužės mėnesį Klaipėdoje buvo surengtas saviveiklinių Lietuvos chorų konkursas. Jame dalyvavo Klaipėdos, Kauno, Vilniaus, Panevėžio ir Šiaulių savi-veikliniai chorai.

— Vilniaus universiteto su-kaktį paminėjo Rygos ir Tartu universitetai. Išskilmėse dalyvavo rektorius J. Kubilius, keli Vilniaus universiteto profesorai ir studentų dainų ir šokių ansamblis.

— Lietuvoje veikia Kino mėgėjų draugija, turinti per du tūkstančius narių, pasiskirsčiusių į 180 skyrių. Nariai kuria mėgėjiškus filmus, dalyvauja konkursuose, renka si suvažiavimus, kuriuose dalinamasi patirtimi.

— Lietuvos valstybinės konservatorijos absolventės Lina Naikelienė, Narutė Karčiauskienė ir Danutė Šimakauskaitė susibūrė į kanklių trio ir rengia koncertus, kuriuose atliekami klasiniai muzikos kūriniai. Kai kada kanklių koncertam talkina birbyninkai ir dramos aktoriai.

— Sąjunginėms sovietinėms premijoms pasiūlyti šie lietuviai kandidatai: L. M. Akademijos matematikos ir kibernetikos instituto direktorius Vytautas Statulevičius už mokslinių darbų ciklą "Tikimybių teorijos asimptotiniai metodai", Vilniaus universiteto bendrosios chirurgijos katedros vedėjas profesorius dr. Algimantas Marcinkevičius už širdies dirbtinių vožtuvų sukūrimą ir jų pritaikymą chirurginėje praktikoje. Greta tikrų mokslininkų kandidata siūloma ir okupantams tar-naujanti varovė — socialistinio lenktyniavimo pirmūnė Vilka-viško rajono kolchozo brigadininkė Janina Labašauskienė.

— Moksliniais tikslais į Vilnių buvo atvykusi anglų muzikologė Rosemary Hunt. Ji rašo daktaro laipsniui gauti disertaciją apie Vilniuje kūrusių lenkų kompozitorių Stanislovą Moniuską. S. Moniuskos kūryboje yra nemaža lietuviškų motyvų, ypač kompozicijose A. Mickevičiaus eilėraščių. Mokslininkė rinko medžiagą muziejuose ir įvairiuose archyvuose, domėjosi Vilniaus praeitimi jo meno paminklais.

— Kaune esantis Pedagoginis muziejus perkeltas į naujas patalpas Žemaičių gatvėje. Spaudoje rašoma, kad dabar muziejus turi penkias erdvas sales parodomis ir paskaitoms. Esąs erdvus įėjimas su foje, taip pat praplėstos saugyklos.

— "Poezijos pavasario" laureatu paskelbtas poetas Algimantas Mikuta už jo eilėraščių rinkinį "Švytuoklė". S. Nėries kolchozo premija įteikta poetui Albinui Zukauskui už eilėraščių kaimo tematika. Už poezijos vertimus premija paskirta poetui Eugenijui Matuzevičiui. "Poezijos pavasario" išskilmės užbaigtos gegužės 27 Vilniaus paveikslų galerijoje literatūros vakaru ir koncertu, kurį atliko vaikų choras "Ažuoliukas" ir vargonininkas B. Vasiliauskas.

— Lenkų muzikos festivalyje, kuris vyko naujame pramonės mieste — Staliova Volia prie Krokuvos, kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus kūrinius atliko solistė Giedrė Kaukaitė, Vilniaus styginis kvartetas ir lenkų muzikai. Atlikti buvo šie kūriniai: Styginis kvartetas, Sonata fortepijonui, Perpetuum mobile — 79, Praeities laikrodžiai ir kantata. Du paukščiai medžių ūksmėje.

— Prieš kelerius metus įsteigta Lietuvos knygų bičiulių draugija jau paverčiama masine organizacija. Draugija turi apie 62 tūkstančius narių, veikia daugelyje įstaigų ir įmonių, ruošia knygos šventes, rūpinasi revoliucinių idėjų knygomis, taip pat platina ateistines knygas. Taigi yra dar viena okupacinės valdžios taktinė.

— Vengrų Debreceno miesto mišrus choras Lietuvoje viešėjo visą savaitę. Koncertavo Vilniuje, Kaune, Druskininkuose.

— Klaipėdos dramos teatras gastroliavo Vilniuje su 5 veikalais: K. Donelaičio "Metai", K. Sajos "Liepsnojanti kriausė", M. Gorkio "Dugne", E. Olbio "Kas bijo Virdžinijos Vulf" ir G. Kanovičiaus "Slaptažodis Mūza".

— Pučiamųjų orkestrų sąskrydyje Šiauliuose dalyvavo 40 savi-veiklos orkestrų su 1300 muzikantų. Buvo svečių iš Latvijos, Estijos ir Gudijos.

— Panevėžyje neseniai atidarytas ketvirtasis kino teatras "Versmė". Spaudoje rašoma, kad nuo dabar vienu metu filmus galės žiūrėti 2200 žmonių. Iš viso per dieną galės matyti filmus 12 tūkstančių.

— Dailininko Augustino Savicko suaktyvinėje parodoje Vilniaus dailės parodų rūmuose buvo išstatyta apie 350 kūrinių, atspindinčių dailininko 30 metų kūrybos kelią. Parodą atidarė Dailininkų sąjungos pirm. J. Kuzminskis. Atidaryme dalyvavo Liet. komunistų partijos or okupacinės valdžios viršūnės.

— Invalidas poetas Pranas Genys 1931 Telšiuose suorganizavo etnografinę Alkos draugiją ir įkūrė etnografinį muziejų. Spaudoje rašoma, kad tas muziejus yra labai išaugęs, turįs apie 28,000 etnografinių ir meninių vertybių. Namus muziejui pastatė Telšių visuomenė dar nepriklausomybės laikais. Labiausiai muziejuje esanti lankoma paveikslų salė. Joje esą net senųjų Lietuvos menininkų (P. Smuglevičiaus, J. Rustemo, K. Rusecko) kūrinių. Nors salėje gali tilpti tik apie 100 žmonių, bet dėl geros akustikos joje koncertuoja ne tik kameriniai muzikos ansambliai, bet ir iškiliai Lietuvos solistai: G. Kaukaitė, N. Ambrazaitytė, R. Maciūnaitė, E. Kania-va.

Pr. N.

REMKIME IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ

AUKAS PRAŠOME SIŪSTI:

IV PLJK
c/o PLB BŪSTINĖ
5620 S. CLAREMONT AVE
CHICAGO, IL 60636

IV PLJK paremti slunčiu \$

(vardas, pavardė)

(adresas)

(zip)

ČEKIUS RAŠYTI LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
VARDU

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS, TOUR MANAGER

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
June 26 July 04	July 10 July 19	\$1249.00(Super apex fare) \$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3 Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24 Aug. 08	Aug. 07 Aug. 24	\$1249.00 (Super apex fare) \$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3 Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06 Sept. 20 Oct. 15	Sept. 15 Sept. 29 Oct. 25	\$849.00 (Group 30 fare) \$849.00 \$779.00 \$849.00		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1 Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1 Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
ONE SUTTER STREET
SAN FRANCISCO, CALIF. 94104
415 391-6185

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

JAV LIETUVIAI NAUJO SOVIETINIO ĮSTATYMO PERSPEKTYVOJ

AURELIJA BALASAITIENĖ

Clevelando Plain Dealer dienraščio pirmame puslapy gegužės 24, kaip sensacingiausia dienos žinia, pasirodė Washingtono korespondento Tomo Brazaičio straipsnis, pavadintas "Naujas įstatymas Amerikos piliečius paverčia sovietų piliečiais — net ir Amerikoje gimusius". Toji žinia nustebino ir sukrėtė Clevelando lietuvių ir kitas tautybių grupes, kurias šis įstatymas liečia.

Nors Kanados lietuviškoji spauda apie tai jau skaitytojus informavo net prieš keletą savaičių, JAV lietuviams toji žinia buvo staigmena.

Minimas įstatymas jau buvo pasirodęs sovietiškojo Pravdoj pereinamųjų metų gruodžio mėnesį. Tuo įstatymu Sovietų Sąjungos piliečiais buvo laikomi ne vien sovietinės teritorijos gyventojai, bet ir visi kitų kraštų piliečiai, kurie arba patys, ar jų tėvai yra gimę dabartinėje Sovietų Sąjungos teritorijoje. Įsigyta kitų kraštų pilietybė nepripažįstama, ir to įstatymo ribose ištisos gentkartės tampa sovietų piliečiais, jei abu tėvai ir jų tėvų tėvai laikomi sovietų piliečiais. Įstatymas įsigalioja šių metų liepos 1.

Sunku suprasti, kad mūsų veiksniai, nuolat posėdžiaudami, rašydami deklaracijas, diskutuodami veiklos pasidalinimą, ne tik mūsų apie tokį įstatymą nerado reikalo painformuoti, bet gal ir patys nerado laiko sekti anapus geležinės uždangos vykstančių įvykių, kurie laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams turi didelės reikšmės ir kurių nežinojimas gali ne vieną laisvųjų kraštų pilietį pastatyti į

keblį ar net pavojingą padėtį, kaip tai išryškino to paties dienraščio vedamasis straipsnis gegužės 28.

"Priešinkimės blogam sovietų įstatymui", pareiškia laikraštis. "Tas įstatymas ne tik palies milijoną su viršum Amerikos piliečių... bet yra priešingas Helsinkio susitarimo dvasiai, kuri siekia laisvesnio žmonių judėjimo." Valstybės departamentas turėtų iš sovietų reikalauti tikslaus išaiškinimo, kad "teisinių žabangų (legal trap)", rašo Plain Dealer toliau. Jo manymu, įstatymas gali būti Sovietų Sąjungos teritorijoje interpretuojamas įvairiai, jį pritaikant pagal reikalą bet kokiam Amerikos piliečiui-turistui, kuris pagal tą įstatymą bus laikomas sovietų piliečiu. Tuo būdu Sovietų Sąjunga galėtų panaudoti nekaltus turistus šantažo tikslams, būtent, derėtis su Amerika ar kitu laisvu kraštu dėl turistų iškeitimo į Vakaruose laikomus šnipus, arba asmeninių bei politinių sąskaitų suvedimui.

Įstatymo tekstas, greičiausiai sąmoningai slėptas JAV, kad nebūtų drumsčiamas vanduo prieš galutinai susitariant dėl SALT sutarties, Kanados tautinė mažuma jau senokai žinomas vietinių administracinių įstaigų ir Kanados didžiosios spaudos dėka.

Minėtame vedamajame yra suminėti net konkretūs pavyzdžiai, nurodant, kaip naujasis sovietinis įstatymas gali sukomplicuoti laisvo pasaulio piliečių gyvenimus, kuriems likimas lėmė į laisvę išsinešti Rytų Europos ir Pabaltijo kraštų kilmės šaknis.

Vedamasis suminė visas tas problemas, kurias mūsų spauda retkarčiais nagrinėdavo, kaip giminių lankymą už geležinės uždangos, turistines keliones. Nenuostabu, kad tie, kurie yra pasiruošę vykti į Lietuvą ar kitus Pabaltijo kraštus su kokia nors ekskursija, skubiai atsiima savo pinigų iš kelionių agentūrų... Ir, jei ne Tomo Brazaičio straipsnis, gal laimingi savo nežinoji-

me būtų nuvykę į savo okupuotą tėvynę, ir ten jiems būtų suteikta proga susipažinti su jų tikruoju pilietybės statusu. Sovietų Sąjungoje galioja jų pačių įstatymai, ir joks JAV konsulas savo nelaimingam piliečiui padėti nebegalėtų, jei kuris nors iš jų būtų pasirinktas kaip naujo įstatymo provokacinė auka.

Idomu patirti, kad valstybės departamentas vien iš Clevelando per keletą dienų yra gavęs per dvi dešimtis telefoninių užklausimų dėl įstatymo interpretacijos. Deja, vengiama bet kokio oficialaus pasisakymo ir, bent laikinai, bet kokio veiksmo. Ohio senatoriai, pasižymėję savo dėmesiu lietuviams, Howard K. Metzenbaum ir John Glenn, jau yra padarę žygių tam įstatymui interpretuoti. Kongreso populiarieji atstovai iš Clevelando, Rose Oakar, pagarsėjusi savo kova už Šv. Stepono karūnos negražinimą į Vengriją, pareiškė viešai savo nepasitikėjimą valstybės departamento pareiškimais tiek raštu, tiek žodžiu.

Laisvųjų kraštų pilietybę mes įsigijom ne gimimo vietos atsitiktinumu. Mes išsikovojom ją per ilgą ir sunkią benamių tremtinių odiseją. Mes palikom gimtuosius namus, bėgdami nuo raudonojo teroro. Atrodo, kad Maskvos juodos rankos pirštai siekia visur, apipina visą žemės rutulį. O tie, kurie propaguoja laisvės idėją, darosi bailūs bejėgiai.

Mūsų čia yra nemaža, tik mes per daug pasidalinę, tik per daug paskendę kasdieninio gyvenimo smulkmenose. Laikas nustoti būti apatiškiems ir laukti, kad kas kitas už mus veikty. Nebegalin pasitikėti ir tais, kurie bando vadovauti mūsų didiesiems reikalams. Rašykim ir užverskim valstybės departamentą reikalavimais aiškinti JAV piliečių teises ir asmeniškos neliečiamybės klausimą, kad kada nors ir mūsų neištiktų Dono kazokų likimas, kurio liudininkais buvo daugelis ir pabaltiečių, kai kazokai buvo prievarta vežami į "tėvynę" iš Kemptono tremtinių stovyklos.

Šv. Kazimiero parapiją krikščioniškai labdarai, padeda kelti lietuvių gerą vardą.

Parapija pradėjo 36-tą kortų vakarėlių sezoną. Vakareliai vyksta trečiadieniais. Pirmieji du tesutaukė penketą ir šešetą stalų lošėjų, tokiu būdu parapijai paliko tik \$26.60 ir \$34 pelno. Tikimasi, lošėjų skaičius ateityje gausės, nes šie kortų vakareliai yra vieninteliai parapijos parengimai, sutelkiantys lešų smulkesniems reikalams. Klebonas pasakelbia parapijos žinutėse, kas savaitę pajamas už suolus ir ofertorią. Jos svyruoja tarp \$98.40 už suolus ir \$356.55 už ofertorią šv. Kazimiero sekmadienį ir \$89 už suolus bei \$332 už ofertorią gegužės 30. Ypatingom bažnyčios rinkliavom parapičiai paprastai sumeta nuo \$100 iki \$150.

Parapiečiai buvo dosnūs bažnyčios apšildymo rinkliavai. Paskutinė apyskaita rodo, kad aukų suplaukė \$5,019.55. Vienas parapietis ar draugas vieną rytą ant altoriaus paliko vokelį su su \$1,000 penkiasdešimtėmis, nepasirašydamas nei vardo, nei pavardės. Kitas paaukojo \$500 ir prašė šios bevardės aukos net neminėti parapijos žinutėse. Tai rodo, kad lietuvių šv. Kazimiero parapija Nashuoje turi gerų ir stiprių draugų.

Kor.

— Michigano valstijos respublikonų partijos suvažiavimas Detroite išrinko dr. Algį Barauską į centrinį komitetą, o Algį Zapparacką perinko ketvirtuoju viceprezidentu.

— Rašytojas Icchokas Meras iš Izraelio atvykęs į Angliją bei Vokietiją ir dalyvaus IV pasaulio lietuvių jaunimo kongrese.

Clevelando Vysk. M. Valančiaus suaugusių lituanistinių kursų kursantai. I-oje eilėje iš k. Elena Balutytė, mokytoja dr. Danguolė Tamulionytė, Linda Matienė; II-oje eilėje Bill Rice, Povilas Chalko, Birutė Dauperienė, Izabelė Borris, Salomėja Wolf, Angus Bond, Barbora Tarasienė, Judita Natkevičienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

PLD IR PLB PASITARIMAI TORONTE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas ir vicepirmininkas Romas Sakadolskis birželio 2-3 lankėsi Toronte, Kanadoje, ir ten turėjo tris posėdžius bei eilę pasitarimų su Pasaulio Lietuvių Dienų, LB, Jaunimo Sąjungos ir kanadiečių lietuvių organizacijų atstovais.

Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinis komitetas, vadovaujamas pirmininko Jono Simanavičiaus, savo paskutiniame posėdyje birželio 2 Toronte priėmė galutinę PLD apyskaitą, paruoštą kanadiečių atskaitomybės specialisto. Ši apyskaita dabar bus įteikta Kanados valdžios įstaigoms, nes iš jų buvo gauta piniginių paramos. Finansinės atskaitomybės dokumentus dabar tikrina PLD kontrolės komisija, ir PLD apyskaita bus paskelbta viešai spaudoje po kontrolės komisijos patikrinimo.

PLD organizacinis komitetas labai gerai atliko didelį darbą, finansinės apyskaitos rezultatai geri. PLB pirmininkas Vytautas Kamantas išreiškė PLB valdybos vardu didelę padėką komitetui už įspūdingas Pasaulio Lietuvių Dienas ir visų įdėtą nuosirdų darbą. PLB valdyba jau yra nutarusi ruošti II-ąsias Pasaulio Lietuvių Dienas 1983 kur nors Šiaurės Amerikoje.

Antrame posėdyje dalyvavo PLB garbės teismo pirm. dr. Juozas Sungaila, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba su pirm. Gabija Juozapavičiūte, Kanados LB krašto valdyba su pirm. Jonu Simanavičiumi, JAV LB krašto valdybos vicepirm. finansų reikalams Feliksas Andriūnas, ŠALFAS centro valdybos pirm. Pranas Berneckas, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba su pirm. Pauliumi Kuru, jaunimo kongreso Kanados finansų komiteto pirm. Joana Kuraitė, Kanados Lietuvių Fondo atstovai ir Tautos Fondo atstovas Juozas Vaičiūnas.

PLB pirmininkas Vytautas Kamantas ir vicepirm. Romas Sakadolskis supažindino posėdžio

dalyvius su PLB atliekamais bei suplanuotais darbais švietimo, kultūros, informacijos, Lietuvos laisvinimo ir kitose srityse, kalbėjo apie PLB lėšas, Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresą ir kitus reikalus. Daugiausia diskutuota ir susitarta dėl PLB politinių reikalų komisijos tikslų, sudėties, darbų ir lėšų. Kanadiečiai lietuvių labai entuziastiškai pritarė PLB sudaromai politinių reikalų komisijai ir pažadėjo savo talką žmonėms, darbais ir lėšomis.

Jaunimo kongreso Kanados finansų komiteto pirm. Joana Kuraitė pranešė, kad Kanados lietuvių suaukojo jaunimo kongreso centriniams finansų komitetui paskirtą 10,000 dolerių (amerikietiškių) sumą ir perdavė čekį PLB pirmininkui Vytautui Kamantui, kad jis jį parvežtų į Chicago finansų komiteto pirm. dr. Algiiui Pauliui. Aukos jaunimo kongresui Kanadoje bus renkamos ir toliau, iš surinktų pinigų dabar bus daugiau paremtas Kanados lietuvių jaunimas.

Trečiąjame posėdyje dalyvavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos kartu su svečiais iš PLB valdybos. Pasitarta įvairiais jaunimo kongreso reikalais ir PLJ Sąjungos darbais. Bendradarbiavimas labai geras, kongreso paruošiamieji darbai vyksta sparčiai, entuziazmas jaunimo tarpe didelis. Daug lietuvių jaunimo vyksta į Europą, o su juo kartu kelias ir didelis skaičius turistų.

Vėliau abu svečiai iš Chicago dar turėjo pokalbius su lietuvių spaudos ir organizacijų atstovais Toronte. Visi teigiamai pasisakė už pozityvų Lietuvių Bendruomenės darbą ir skatino jį stiprinti bei plėsti.

A.P.

— Lietuvos vyčių visuotinis metinis 66-as suvažiavimas šiemet įvyks rugpjūčio 15-19 Chicago, Radisson Chicago viešbučio patalpose.

VISI Į PRANCIŠKONŲ LIETUVIŲ DIENĄ — PIKNIKĄ KENNEBUNKPORT, MAINE liepos 1 dieną, 1979

11:00 Iškilmingos koncelebruotos šv. Mišios. Pamokslą sako T. Juozas K. Butkus, O.F.M. Per mišias gieda V. Kazimiero parapijos choras iš Brockton, Ma.

12:00 Pietūs

4:00 Meninė programa: Tautiniai šokiai, vadovaujant Onai Ivaškienei ir Gediminui Ivaškiui. Choras iš Brockton, Ma. Vadovas kompoz. p. Julius Gaidelis.

NUOŠIRDŽIAUSIAI KVICIAME VISUS atsilankyti šiame lietuviškame sambūvyje, pailsėti atostogų krašte, pasidžiaugti Maine gražia gamta, pabūti su draugais ir pažįstamais, pamėginti savo laimę įvairiuose žaidimuose, paragauti lietuviškų valgių bei gėrimų.

— The Washington Post (1979. IV.25) žiniomis, balandžio mėnesį iš kalėjimo paleisti žydų aktyvistai pranešė, kad Viktoras Petkus perkeltas į Cistopolio kalėjimą, Totorių autonominę respubliką, ir pasodintas į Anatolijaus Ščaranskio celę. (E)

— Tarptautinės Amnestijos (Amnesty International) pranešime apie piktnaudžiavimą psichiatrija Sovietų Sąjungoje, išleistame 1979 sausio 29, minimi ir trys lietuviai: Arvydas Čekanačiūsis (neseniai paleistas), Valdemaras Karaliūnas ir Zita Kirsnauskaitė. (E)

— Dr. Vincas Maciūnas Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitėje Kennebunkporte skaitys paskaitą — Jakštas bara Vaidžantą. Jo paskaita bus liepos 6, penktadienį. Drauge bus ir literatūros vakaras.

— Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos rengiamos 1983 metais. Ta proga vyks PLB seimas, kultūros kongresas, sporto rungtynės ir kitokie renginiai.

— Jaunimo dėmesys Lietuvai — tokia tema bus pokalbis Liet. Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitėje Kennebunkporte. Pokalbis bus liepos 4. Vadovauja Danutė Norvilaitė ir Linas Kojelis.

— Mons. Antanas Norkūnas, Šv. Marijos Apreiškimo parapijos klebonas, Kingston, Pa., buvo išrinktas Scranton, Pa., vyskupių kunigų senato prezidentu.

— Waterbury, Conn., Balfo skyriaus gegužinė įvyks birželio 24, šį sekmadienį, 2 val. popiet Melnikų gražiojo sodyboje, kuri yra Lake Winnamug Rd., Watertown, Conn.

— Jūratė Kazickaitė, kelerius metus dirbusi Associated Press žinyboje, nuo gegužės vidurio pakviesta The Washington Star redakcijon. Jos straipsniai pasirodo laikraščio "socialinių įvykių" skyrių Portfolio. Kitame sostinės laikraštyje The Washington Post panašaus skyriaus redakcijoje dirba Jūratė Končiūtė.

— IV PLJK uždarymo metu ruošiamą jaunųjų menininkų paroda. Paveikslai bus išstatyti Koenigsteine (Haus der Begegnung namuose) liepos 27-29. Lig šiol sutiko dalyvauti: Jūratė Lemkienė iš Vokietijos (tapyba), Romas Žaliukas iš Vokietijos (paisyba), Snaigė Šileikienė iš Prancūzijos/Kanados (grafika), Linas Kojelis iš JAV (politinė karikatūra), Petras Ramanauskas iš Vokietijos (paisyba) ir Elena Baronaite iš Venecuelos (paisyba).

— Dr. Juozas Stankaitis baigė dvejų metų stažą (internship) Rochesterio universiteto ligoninėje ir klinikose. Ligoninė pakvietė jį pasilikti vyresniausio gydytoju rezidentu, o medicinos fakultetas išrinko jį vidaus ligų dėstytoju. Dr. Stankaitis, prieš dvejus metus baigęs Connecticuto universiteto medicinos mokyklą, jau yra paskelbęs medicinos žurnaluose studijinių straipsnių.

— Amerikos Lietuvių R. Katilių Moterų Sąjunga šiais metais švenčia 65 metų veiklos sukaktį. Seimas įvyks rugpjūčio 9-11 Holiday Inn patalpose, Oak Lawn, Ill. Seimą globoja Cicero, Ill., antroji kuopa.

— Vargonininkų bei muzikų seimas Chicago, Jaunimo Centre, įvyks rugsėjo 18.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A.A. Treinys, W. Roxbury, Mass., W. Bruzgis, Secaucus, N.J., B. Sinkewicz, Woodhaven, N.Y. Užsakė kitiems: F. Katilius — B. Ramonas, Ware, Mass. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkome užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 13 dol. metams.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius su toso gimnazijos ateitininkų kuopos pirmininke Laima Šulaityte

CHICAGO, ILL. Pasitarimas Vasario 16-osios gimnazijos reikalui

Chicagoje veikia Vasario 16-osios gimnazijai remti komitetas gegužės 31 Jaunimo Centre buvo suaukęs pasitarimą šios lietuvių mokslo įstaigos ateities reikalui.

Ji atidarė komiteto pirmininkė Ona Zailskienė, kuri perskaitė gimnazijos direktoriaus V. Natkevičiaus laišką, nupasakojantį gimnazijos problemas. Taip pat kalbėjo viešnia iš Venecuelos žurnaliste Jūratė Rosales, kurios vienas iš penkių sūnų šiuo metu mokosi šioje gimnazijoje. Ji pažymėjo, jog iš to krašto į Vasario 16-osios gimnaziją anksčiau nuvykę mokiniai, grįžę į Venecuelą, aktyviai įsijungdavo į lietuvišką veiklą, ir todėl skatino šią mokyklą remti visais galimais būdais.

Gimnaziją ir viešėjimą jai apibūdino neseniai ten lankęsi mokiniai tėvai P. Kotovas ir E. Šulaitis. Jų nuomonė irgi buvo, kad gimnazija yra lietuviams reikalinga ir remtina.

Apie gimnaziją kalbėjo O. Zailskienė, buvusi mokinė L. Rekašūtė, B. Lungys, V. Zalatorius ir kt. Visi nuosirdžiai svarstė, kaip būtų galima padėti vienintelei laisvame pasaulyje esančiai lietuvių gimnazijai, kuriai kas metai vis labiau reikia pasipirties iš užjūrio, ypačiai daugiau mokinių.

E.Š.

CLEVELANDO JAUNIMO SIMPOZIUMAS

LB iniciatyva DMNP susirinkimų salė gegužės 30 buvo su-ruoštas trečiasis jaunimo sim-poziumas. Šio simpoziumo na-rius ir moderatorę Ingridą Bub-lienę pristatė LB valdybos na-rys Viktoras Mariūnas.

Savo trumpame įžanginiame žody Ingrida Bublienė pareiškė susirūpinimą ir kreipėsi į klausytojų tarpe esančius spau-dos atstovus, kad jie iškeltų mū-sų visuomenės abejingumą jau-nimo veiklos atžvilgiu. Nes-

gailima jaunimui kritikos, kriti-kuojamas mūsų jaunimo nedaly-vavimas mūsų visuomeniniuose įvykiuose... Bent Clevelande mes turim iškilus jaunimo at-stovus. Be abejo, ir kitos mūsų kolonijos laisvajame pasauly to-kiais jaunuoliais gali pasigirti.

Simpoziumo klausytojų tarpe buvo tik kongreso atstovų šeimų nariai, LB valdybos ir lėšų tel-kimo komiteto nariai ir vos kele-tas asmenų, tikrai besidominčių jaunimo veikla. Reikia tikėtis,

kad, entuziazmo nuotaikos pa-gauti, mūsų jaunieji atstovai ne-pasiduos nusivylimo ir pesi-mizmo nuotaikoms, kurias gali sukelti toks visuomenės abejin-gumas.

Nijolė Lenkauskaitė, viena iš trijų jaunimo kongreso atstovų iš Clevelando, savo išsamiu pranešimu painformavo klausytojus apie kongreso pagrindinius uždavinius ir tikslus ir supažin-dino su Pasaulio Lietuvių Jau-nimo Sąjungos istorija. Kongre-so uždavinys esąs "naujai pa-grįsti ir įprasminti jaunimo veik-lą". Kongresai skatina jaunimo savarankiškumą, jungia ypatin-gai tuos, kurie gyvena pavieniui ar labai mažose lietuvių koloni-jose ir neturi progos išgyventi lietuviybės taip, kaip ją išgyvena didžiųjų lietuviškų kolonijų jau-nimas. Kongreso darbai yra su-skirstyti į tris sritis: visuome-ninę, kultūrinę ir politinę. Nijo-lė pasirinkusi visuomeninę sritį, kurioj pati asmeniškai turinti ne-maža patyrimo. Atstovai bus pasiskirstę darbo būreliais, ku-riuose bus diskutuojami deta-li-zuoti pagrindinės srities klau-simai. Visuomeninės srities ana-lizė dalyvaus vienuolika būre-lių. Bus diskutuojama kalbos reikšmė, šeima, tarpusavio bendravimas, šeimos vaidmuo, perduodant kultūrinės vertybes, ir t.t.

Kristina Rociūnaitė, pasirin-kusi kultūrinę kongreso darbų sritį, savo minčių pagrindu ima

Ką automobilių vairuotojai privalo žinoti

Labai dažnai atsitinka, kad au-tomobilių vairuotojus keleiviai prašo pavėžinti.

Pvz., Jonas pasirengė važiuoti automobiliu į Kanadą. Nuobodu-mui išvengti jis pasikvietė kartu važiuoti ir savo kaimyną; sakė nuvešias jį į Kanadą nemokamai. Kaimynas sutiko, bet pa-reiškė, kad jis sumokėsias už ga-zoliną. Jonas nenorėdamas su-tiko su tuo pasiūlymu. Vadina-si, sutartis legaliai sudaryta. Va-žiuojant abiem į Kanadą, pakelėj įvyko akcidentas; Jono kaimy-nas buvo sužeistas.

Dabar kyla klausimas: ar kai-mynas gali užvesti bylą? Atsaky-mas: ne tik kaimynas, bet ir bet kas gali užvesti bylą. Bet vėl klausimas: ar tą bylą galima lai-mėti?

Iš minėtų faktų atrodo, kad tos bylos dėl sužeidimo negalima laimėti. Kadangi Jono kaimynas susitarė apmokėti kelionės gazo-lino išlaidas, jis, taip darydamas, išėmė iš įstatymo nuostatą, kad jis yra kelionės "svečias"; jis ly-giateisis Jono kelionės dalyvis. Jeigu Jonas būtų savo kaimyną vėžinęs kaip svečią ir būtų va-žiavęs normaliu greičiu, įvykus akcidentui, užvesta byla irgi bū-tų abejotina. Bet jeigu Jonas vė-žintų savo kaimyną ir dėl tam tikrų priežasčių padidintų važia-vimo greitį, Jono kaimynas tur-ėtų jam sakyti, kad nevažiuotų taip smarkiai ("jei taip važiuosi, tai sustok ir paleisk mane iš ma-šinos"). Jeigu Jonui nepaisant jo prašymo, įvyktų akcidentas, tada kaimynas laimėtų bylą.

Adv. Charles P. Kal

vieną iš kongreso paskaitų: "Ar įmanoma kurti lietuvišką kultū-rą už Lietuvos ribų?" Viena mintis esanti ta, kad ir pajėgūs ją sukurti gali nesugebėti ir ne-pajėgti jos perduoti ateičiai. Jos pasirinkto darbo būrelio pagrin-dinė specifinė tema nagrinės kultūrinių ryšių su Lietuva klau-simą. Ji konstatuoja, kad išeivi-jos jaunimas nesąs pakankamai informuojamas apie dabartinės okupuotos Lietuvos kultūros apa-raiškas ir nesąs paruoštas tinkamai vertinti iš Lietuvos gauna-mus eksponatus. Išeivija turinti rimtai susirūpinti savo ir di-džiųjų mūsų kultūrinių vertybių išlikimu laisvajame pasauly.

Saulius Cyvas, politinės kongreso srities aktyvus dalyvis, painformavo klausytojus apie programos metodus ir dar labiau išryškino tikslus, pabrėždamas, kad jaunimas privalas suprasti savo lietuviybės uždavinius ir susitarti dėl priemonių tiem už-daviniam siekti. Jo požiūris į antrojo pasaulinio karo išdavo-j susikūrusią gausią išeiviją yra blaivus ir realus. "Išeivija, kuri negali prisitaikyti prie naujų są-lygų, miršta", savo jis. Reikia ieškoti naujų tikslų ir metodų, nes "laikas bėga, aktualijos kei-čiasi, jaunoji karta gyvena nau-joj aplinkoj, visiškai skirtingoj nuo vyresnių keturių gentkar-čių". Lūžis tarp gentkarčių di-dėja. Reikia ieškoti priemonių tam lūžiui mažinti.

Politinės srities būreliai na-grinės šiuos klausimus: jaunimo

požiūrį į išeiviją, visuomenę, lietuvių tautą, žmogaus teises ir taikos idėjas.

Į klausytojų pateiktus klau-simus simpoziumo nariai atsaki-nėjo tiksliai. Įdomiausias klau-simas buvęs tas, kad esama gan-dų, jog kongreso paskaitininkų tarpe būsią ir paskaitininkų iš okupuotos Lietuvos. Saulius Cy-vas labai griežtai pareiškė, kad to nebūsią.

Visi trys kongreso atstovai ra-gino klausytojus sekti spaudą ir informuotis iš plačios informaci-nės medžiagos.

Ingrida Bublienė simpoziumo mintis trumpai susumavo ir pa-linkėjo jaunuoliam laimingos kelionės. Susidarė įspūdis, kad Clevelando jaunimo atstovai yra gerai pasiruošę kongreso dar-bam, turi pozityvių idėjų ir noro padaryti konkretų įnašą į mūsų ateities aruodą.

Aurelija Balasaitienė

Belgradas. Sovietų S-ga įveikė Jugoslaviją keturių ratų rungty-nėse 25-15. Vyrai — 15-13, jau-niai — 2-2, moterys — 8-0! Aleksandrija ir Achmylovskaja laimėjo visas partijas, nulemda-mos sovietų pranašumą.

Havanoj Kapablankos atmini-mo turnyre gerai pasirodė ame-rikietis Christiansenas, atsilikęs pustaškiu nuo laimėtojo sovietų dm E. Svešnikovo, kuris po 12 ratų turėjo 10 tš. su viena ne-baigta prieš meksikietį Sissni-goy. Christiansenas surinko 9,5, vengras Forintosch — 9 tš., sovietų tm A. Jusupovas — 8,5 tš., o kiti — mažiau.

"Baltojo Bokšto" pionierių komandinėse Lietuvos ekipa (Vilniaus mokykla Nr. 9) laimė-jo savo grupę I vietą su 11,5 tš., Ukrainos Antracito mokykla — taip pat 11,5 tš., Kirgizija — 11, Turkmenija — 10,5, Esti-ja — 10, Moldavija — 10, Ta-džikistanas — 9,5, Azerbaidžanas — 5,5 tš. Dabar Vilniaus mo-kyklai teks rungtis su kitų dvie-jų grupių laimėtojais, įkeltais į baigminę grupę: su Magnitors-ko, Žitomiro, Uzbekistano, Maskvos ir Ukrainos mokyklom.

16-metis Garri Kasparovas iš Baku miesto laimėjo Jugoslavi-joj tarptautinį turnyrą, nustebin-damas daugelį didmeisterių. Kasparovas surinko 11,5 tš. iš 15 galimų. Švedijos dm Anders-son ir čekų dm Smejkal surin-ko po 9,5 tš., buv. pasaulio meis-teris T. Petrosjanas — 9, vengrų dm Adorjan — 8,5, amerikietis dm W. Browne — 7,5, kiti — mažiau.

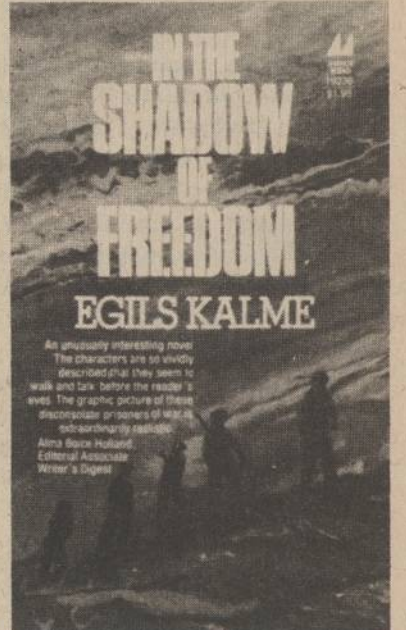
Pasaulio meisteris Anatolijus Karpovas birželio pradžioj vedė. Jo jaunoji žmona — Irina Kui-mova.

Š.A. Pabaltiečių individua-linės šachmatų pirmenybės pa-skirtos lapkričio 10-11 New Yor-

Lietuviška spauda laikosi lie-tuviškas gyvenimas. Paremk auka lietuvišką spaudą ir platink ją!

LAISVĖS ŠEŠĖLY

Laisvės šešėly — In the Shadow of Freedom — tai knyga apie Baltijos kraštų karo belais-vius. Ją parašė latvis kovotojas Egils Kalme. Minkštais virše-liais, kaina 1.95 dol.

Antrojo pasaulinio karo metu autorius Egils Kalme ir jo drau-gai latviai legionieriai kovojo prieš rusų armiją. Kai kova buvo pralaimėta, karių likučiai bandė pasiekti amerikiečių ir britų pa-jėgas. Ypač daug sunkumų teko patirti pereinant niekieno zoną — juostą tarp rusų ir vokiečių armijų.

Keliama iš vienos stovyklos į kitą, jie sutiko estų, lietuvių ir kitokių tautybių karo belais-vių amerikiečių ir anglų zonose V. Vokietijoje. Teko patirti ir de-portacijos grėsmę. Tai ypač bau-gino po generolo Vlasovo ar-mijos sugrąžinimo.

1945 rudenį daugelis vokiečių belaisvių buvo paleisti laisvėn, bet 11,700 latvių, 1200 estų ir 700 lietuvių buvo pasiųsti į anglišką stovyklą Zedelgem, ne-toli belgų miesto Bruges. De-portacijos grėsmė, šaltis ir alkis juos kankino visą žiemą.

Yra nemaža knygų apie na-cijų aukų kančias, bet ši yra vie-nintelė knyga apie laisvės kovo-tojų rytinėj Europoj kančias.

Amerikoj ir Kanadoj yra dau-gybė knygų minkštais viršelais. Jos pardavinėjamos ir knygvy-nuose ir kitose prekyvietėse. Jei ten nerasite šios knygos, už-klauskite savininko, kad jis tą knygą užsakyti. Leidyklos adre-sas: Manor Books, Inc., 432 Park Ave., South, New York, N.Y. 10016.

ke. Jas surengs N.Y. Lietuvių At-letų Klubas, vadovaus E. Stak-nys. Mum būtina reikia į šias pirmenybes suteikti visus ge-riausius savo vyrus (dr. Pal-čiauską, Vaičaitį, Chrolavičių, Vaitonį, Tautvaišą, Škėmą, Staknį ir kitus), nes kitaip mus lengvai pralenktų latviai.

Iš Australijos mus informuoja Vincas Augustinavičius apie stiprų Sydnėjaus lietuvių šach-matų klubą Bankstown, N.S.W. Pereitais metais jų "Open" tur-nyre dalyvavo 65 šachmatininkai; laimėjo V. Patašius (jo rei-tingas — 2070). Numatoma ir šiemet surengti "Open" šach-matų turnyrą.

1979 VISIT LITHUANIA, MUNICH & ROME 1979

(Audience with Pope John Paul II. Group to be specifically mentioned by the Holy Father. Audience arranged courtesy of Lithuanian College, Rome. Accommodations in Rome at Villa Lithuania)

TOUR NO.	DEPART N.YORK	RETURN N.YORK	CITIES/NIGHTS	TOTAL INCL. AIR FARE
304	August 15	August 29	Vilnius 5, Moscow 2 Munich 2, Rome 4	\$1430
305	Sept. 19	Sept. 28	Vilnius 5, Moscow 2 Helsinki 1	\$895

Cost per person, double occupancy; add \$3 US departure tax; tour director will accompany tours with minimum 30 participants

Reservations/Information:
UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016

Jerry Zaborowski
Tour Manager

Yes, I am interested in yourdeparture

Name

Address, City, Zip

Phone No.

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032

Telef. 991-0001, 991-7260

55 veikimo metai (1924-1979) — SAVI, PAS SAVUOSIUS!

TURTAS (ASSETS) \$15,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00

Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

Mokami aukštai, įstatymų leidžiami dividendai.

5 1/4% Indėliams be termino	6 1/2% Taupymo Lakštams nuo \$2,500.00 2 metams
7 1/2% Lakštams nuo \$4,000.00 4 metams	7 3/4% Lakštams nuo \$4,000.00 6 metams
8 % Lakštams nuo \$4,000.00 8 metams	

Lietuvių vadovaujamos finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

Netermininiams Indėliams dividendai mokami nuo įdėjimo ligi išėmimo dienos.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAM LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-ketvirtadienį nuo 3 v. p.p. iki 6 v.v. ir reguliariomis darbo valandomis.

ISIKURĖ LIETUVIŲ KOOPERATYVAS

Birželio 12 buvo paduotas ofi-cialus prašymas New Yorke į-steigti lietuvių taupymo ir skoli-nimo bankelį (Credit Union). Neskaitant Kanados, kur lietuvių kooperatyvai jau seniai ir sėk-mingai gyvuoja, tai yra pirmas bandymas Rytų pakrasty tokią įstaigą įkurti.

Kooperatyvas veiks tokiu pat principu, kaip ir kitos taupomo-sios įstaigos. Kiekvieno asmens santaupos bus federalinės val-džios apdraustos iki 40 tūkstan-čių dolerių, lygiai taip pat, kaip ir visuose bankuose. Indėliam augant, santaupų palūkanos vir-šys banke duodamų palūkanų procentus, ir kooperatyvo nariai turės lengvatas skolinimo atveju. Nėra abejonės, kad toks lietu-vių bankas bus labai reikalin-gas ir naudingas tautiečių finan-sinei gerovei pakelti.

Kooperatyvo laikiną vadovybę sudaro trys komitetai: Board of Directors, Credit Committee, ir Supervisory Committee. Direk-torių tarybos pirmininku buvo išrinktas Vytautas Vebeliūnas, vicepirmininku Vytautas Alksni-nis, išdininke Laima Lileikienė, sekretorium Algirdas Šilbajoris ir nariais — Aloyzas Balsys, Romas Kezys ir dr. Ibsenas Skei-vys. Skolinimo komitetą sudaro Martynas Brakas — pirmininkas, Violeta Niemi — sekretorė, To-mas Aleksandravičius, Rima Gu-daitienė ir Antanas Razgaitis — nariai. Kontrolės komitetas: pirmininkas — Zenonas Jursys, sekretorė — Celestina Šultienė, nariai — Juozas Bružas, Dalia Skeivyte-Torchia ir Rasa Razgai-tienė.

Naujojo lietuvių banko vardas bus "Lietuvių Kooperatyvas Ka-sa" arba Kasa Lithuanian Fed-eral Credit Union. Tikimasi, kad per porą mėnesių iš fede-ralinės valdžios bus gautas pa-lankus atsakymas ir bus galima pradėti struktūrinį ir technišką kooperatyvo organizavimą. Spaudoje bus pranešama apie kooperatyvo veiklą ir apie tau-pytojų priėmimo procesą.

Alg. Š.

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

Michigan 2-4130

CAPE COD, VASARV. BANGA

SIŪLO ATSKIRUS NAMUKUS, PARUOŠTUS PATIEMS GAMINTI VALGIUS

Norintiems duodamas pilnas pensonas, su skaniais lietuviš-kais valgiais. Kreiptis: Pakštienė, P.O. Box 188, Centerville, Mass. 02632. Telef. 617 775-4633.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Prie Kultūros Židinio kryžiaus minimi birželio įvykiai birželio 15. Minėjimą suruošė Lietuvos vyčių 110 kuopa, dalyvaujant Perkūno chorui. Nuotr. L. Tamošaičio

Pabaltijo Moterų Taryba

Birželio 10 Estų namuose New Yorke įvyko Pabaltijo Moterų Tarybos suruoštas jų 32 metų sukakties minėjimas. Kartu paminėta 30 metų sukaktis nuo PMT įsijungimo į Amerikos Generalinės Moterų Klubų Federacijos veiklą.

Programa pradėta JAV himnu ir Estijos gen. konsulo E. Jaakson žodžiu. Po to sugiedotas Estijos himnas. Toliau buvo O. Ozoliņš žodis už negalėjusį dalyvauti Latvijos įgaliotinį dr. A. Dinsbergs ir po to Latvijos himnas. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sveikino lietuvių vardu. Baigta Lietuvos himnu.

Svarbiausiu to vakaro kalbėtoju buvo visiem labai gerai žinomas televizijos komentatorius dr. Martin Abend. Jis savo labai įdomiam ir šiltai publikos sutiktam žodyje visiem pabaltiečiams priminė, kad yra atėjęs laikas mum išeiti į pasaulio areną ir kovoti už savo tautų išlaisvinimą su pasitikėjimu, drąsa ir rodyti daugiau agresyvumo, nepasitenkinti laisvų rašymu, kada galima paskambinti telefonu ar nueiti asmeniškai.

Po dr. M. Abend kalbos buvo trumpa koncertinė dalis. Dainavo estų solistas Heinz Riivald, jam akomponavo jo žmona Asta Riivald. Toliau buvo svei-

kinimai žodžiu ir raštu. Estų Moterų Federacijos vardu sveikino p. Kurma, Latvių — p. Bush, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vardu kalbėjo pirmininkė M. Samatienė, ukrainiečių vardu p. Dushnik, European Women in Exile vardu juoslavė p. Dettar.

Minėjimas baigtas įspūdingomis apeigomis, perduodant PMT pirmininkės pareigas rotacine

tvarka iš estės Mall Jurma lietuvei Aldonai Noakaitei-Pintsch, kuri vadovaus PMT veiklai per 1979-1980 metus. A. Pintsch, padėkojusi už jai pareikštą pasitikėjimą, pasižadėjo stengtis suderinti visų trijų Pabaltijo tautų moterų veikimą PMT ribose ir kuo aktyviausiai prisidėti prie darbo mūsų tautų laisvinimo byloje.

Į minėjimą buvo atvykęs gausus svečių būrys per 100 asmenų.

Vaišės suruošė Estų Moterų Klubų Federacijos narės.

APIE GRAŽINĄ PAEGLĘ

Apie Gražinos Paeglės veiklą plačiai parašė dienraštis Milwaukee Journal gegužės 23 dienos numeryje. Įdėjo didelę jos fotografiją, kaip ji kalba telefonu. Straipsnis pavadintas Buckingham the Soviets — Priešinasi sovietams. Įdėtas žemėlapis, kuris rodo, kur ta Lietuva yra.

Straipsnyje aprašoma, kaip ji dažnai skambina telefonu į Lietuvą ir kaip padeda žmonėms išemigruoti. Dabar ji stengiasi ištraukti Pašilienę. Pašilienės Gražina Paeglė niekada nematė ir jos nepažįsta, bet jas suvedė reikalai.

Gražina Paeglė daug triūsė prie Simo Kudirkos išlaisvinimo ir atgabenimo jo ir jo šeimos į šį kraštą. Tame straipsnyje ap-

rašoma visa Kudirkos istorija. Gražina Paeglė pradėjo telefonu skambinti į Griškabūdį Marijai Šulskienei, Kudirkos motinai. Pašilienę ją dažnai palydėdavo į paštą, kur laukdavo paskambinimo.

Dabar Pašilienę gyvena Klaipėdoje ir yra persekiojama sovietų. Tikrinamas jos paštas, neįteikiami laišakai. Tad Gražina Paeglė pradėjo jai skambinti telefonu. Per penkerius metus ji yra skambinusi apie 100 kartų.

Telefonu paskambinti yra labai sunku. Sunku prisieškauti. Pašilienė neturi savo telefono. Ji turi ateiti į pašto įstaigą. Dažnai pasako, kad jos pašte nėra, o ji yra. Kada kalba apie emigracinius dokumentus, dažnai pasikalbėjimą nutraukia.

Gražina Paeglė taip pat spaudžia ir Amerikos Valstybės departamentą, kad padėtų Pašilienę išvykti į šį kraštą.

Už telefono pasikalbėjimus sumoka tūkstančiais dol. Kai skambindavo Kudirkos reikalais, tai telefono sąskaita buvo 5000 dol. Daug ji prisidėjo ir prie Romo Giedros atvykimo. Ir jam skambino, rūpinosi, kad būtų tvarkoje visi reikalaujami dokumentai.

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviui tiek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kioskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

PADĖKA

N.Y. lietuvių vyrų choras PERKŪNAS, ryšium su savo 15-kos metų jubiliejiniu koncertu, įvykiu š.m. birželio mėn. 9 d. Kultūros Židinyje, įskia nuoširdžią padėką visiems savo geradariams ir talkininkams, kurie parama ir darbu prisidėjo prie šio koncerto parengimo.

Ypatingą padėką reiškiam solistei poniai Irenai Stankanaitei-Silva, kuri savo puikiu balsu praturtino koncertą, ir poniai Irenai Veblaitienei, ilgametei choro būčiulei, kuri savo gražia lietuviška tarsena referavo koncerto eigą.

Nežiūrint nei atstumo, nei susitrukdymo, jos nesudvejojusios mielai atskubėjo į talką. Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie vienokia ar kitokia pagalba mielai chorui talkino, poniams Hughes, Heiberger, Jurienei, Kristopaitienei, Kantakevičienei, Karmazinienei, Kudirkienei, Rasimienei, Uknevičienei, Vasiliauskienei, Žvinienei.

Dėkojame Antanui Stelingui už gražias scenos dekoracijas.

Visiems reiškiam nuoširdų lietuvišką ačiū!

PERKŪNO CHORO VALDYBA

BOSTONO ŽINIOS

Birželio įvykių minėjimą Bostone organizavo LB apylinkė. Birželio 9, šeštadienį, 6:30 val. vak. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje už nukankintus lietuvių mišias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Albertas Kontautas. Solo giedojo Benediktas Povilavičius. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Pobažnytinę salę minėjimą atidarė LB apylinkės pirm. Henrikas Čepas. Programai vadovavo Antanas Matjoška, pradžios žody jautriai priminę Lietuvos okupaciją, vežimus ir tautos sukilimą. JAV LB krašto valdybos vicepirm. Algirdas Budreckis kalbėjo apie tautos sukilimą ir nepriklausomybės atstatymą. Prisiminta ir laikinoji vyriausybė. Meninė daly solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant prof. Jeronimui Kačinskui, padainavo keletą pritaikytų dainų. A. Matjoška jautriai kalbėjo apie tautos didvyrius ir kankinius. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Iš LB Bostono apylinkės valdybos pirmininko pareigų dėl sveikatos pablogėjimo pasitraukus Antanui Matjoškai, sudaryta nauja apylinkės valdyba: pirm. Henrikas Čepas, vykdomasis vicepirm. Danielius Averka, vicepirm. Marius Žiaugra, prot. sekr. Petras Novadzelskis, išd. Stasys Augonis, jaunimo reikalams Šarūnas Norvaiša, spaudai anglų kalba Gediminas Ivaška. Pasitraukęs pirmininkas už 27 metų darbą Lietuvių Bendruomenėje gavo gražų padėkos laišką iš JAV LB krašto valdybos.

Laisvės Varpas, lietuvių radijo valanda, birželio įvykius minėjo dviem progom. Tai įgalino inž. Juozo Rasio su žmona ir Jono Vanagaičio šaulių kuopos pirm. Juozo Stašaickio aukos. Būtiną gražu, kad ir kitomis panašiomis progomis atsirastų lietuvių, paremiančių lietuvišką veiklą.

Už a.a. Kazio Mockaus, pedagogo, žurnalisto, sielą 7 metų mirties sukakties proga birželio 3 Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone buvo aukojamos mišios, kurias užprasė našlė Marija Mockienė.

Lituanistinė mokykla

baigė metus

Bostono lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės įvyko birželio 3. Mokiniai dalyvavo mišiose. Po jų salėje po bažnyčia buvo iškilmingoji da-

Dail. Adomo Varno gimimo 100 metų sukaktį Bostonas minės rudenį. Minėjimą rengia LB Kultūros Klubas, talkina New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Apie suaktuvininką kalbės Sąjungos pirmininkas Jonas Rūtenis, skaidres telkia ir jas rodyt — Viktoras Vizgirda.

Savo draugams švenčių proga užprenumeruok Darbininką!

lis. Abiturientams įteikti atestatai. Štai abiturientai: Danutė Auštraite, Lelė Baneyčiūtė, Cyntia Hodges, Ramūnas Ivaška, Antanas Kulbis, Daiva Matulaitytė, Ondinė Lizdenytė, Vilija Rastonytė, Brigita Špakevičiūtė ir Paulius Vaškelis. Pirmąją baigė Brigita Špakevičiūtė. Jai ir pirmosios dovanos. Petras Novadzelskis padovanojo auksinį ženklėlį — Gedimino stulpai, o iš Reginos Makaitienės įsteigto vyro vardo fondo jai teko piniginė dovana — 60 dol. Ši fondą Regina Makaitienė įsteigė, kada jos vyras Amerikos karininkas-teisininkas, kuris buvo ir šios mokyklos mokytoju, tragiškai mirė. Visi abiturientai gavo po knygą — Lietuvių poezijos 3-čią tomą. Tai Lietuvių Piliečių D-jos So. Bostone dovana.

Kiekvieno skyriaus ir klasės pirmieji mokiniai irgi gavo dovanų po knygą.

Mokyklos direktorius rašytojas Antanas Gustaitis savo žodelyje sielojosi lietuviško žodžio nykimu. Šiais metais mokykloje buvo 79 mokiniai. Mokė 13 mokytojų: vaikų darželio pradžioje buvo Pautienienė, o vėliau — Simanavičienė, 1-mo skyr. — Kalvaitienė, 2-ro — R. Špakevičienė, 3-čio — Vytenis Senuta, 4-to — M. Gimnuienė, 5-to — Dabrilienė, nemokančių lietuviškai — Kulbienė, 7-to — Krukonienė, 8-to — Senutienė, 5-tos klasės — O. Gimnuienė, 6-tos

— M. Drunga ir 7-8-tos baigiamosios — direktorius Gustaitis. Dainavimo mokytojas — komp. J. Gaidelis.

Pabaigtuvėm mokykla išleido laikraštėlį "Švilpuką". Jį redagavo mokytoja Mirga Gimnuienė, o jame rašė patys mokiniai.

Šia proga buvo paminėta šios Bostono lituanistinės mokyklos 30 metų darbo sukaktis. Buvo laikas, kada mokykla turėjo 185 mokinius, o šiais metais tik 79.

Šių baigtuvių programą atliko patys mokiniai, o jų choras, ved. komp. J. Gaidelio, padainavo.

Mokyklos tėvų komitetą sudarė: Veitienė, Budreckienė, Jau-niškienė ir Simanavičienė.

Tos pačios dienos vakare abiturientai turėjo savo parengimą Tautinės S-gos namuose. Čia jie atliko programą, buvo pasakyta kalbų ir pasilinksmina.

Mokykla naudojasi Bostono miesto mokyklos patalpomis. Patalpos geros ir nemokamos. Šiai mokyklai mokytojų yra, tik gaila, kad mokinių skaičius mažėja.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209
BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ iš Bostono/New Yorko

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienos savaitės: Maskva/Vilnius

liepos 12	—\$865.00	rugsėjo 26	— \$829.00
rugpjūčio 2	\$865.00	spalio 10	— \$829.00
rugsėjo 19	— \$829.00		

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00
gruodžio 19	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

VITAS TRAVEL SERVICE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITES:	Iš Bostono ar New Yorko	Iš Chicago
Gegužės 14 ir 21 d.	\$850.00	\$980.00
Birželio 11 d. — Isparduota		
Liepos 9, BIRŽELIO 18	\$875.00	\$1010.00
Rugs. 20, Rugs. 3 ir 10	\$875.00	\$1010.00
Rugs. 17	\$850.00	\$980.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje		

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Birželio 25, Liepos 16.		
Rugpjūčio 6	\$1200.00	\$1330.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 3 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinke		
Liepos 2	\$1375.00	\$1500.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 5 naktys Romoje		

Liepos 23	\$1400.00	\$1530.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 2 naktys Lucerne, 2 naktys Mūnche, 1 naktis Baden-Baden, 1 naktis Zūriche		

Rugpjūčio 14	\$1375.00	\$1500.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 6 naktys Paryžiuje		

Visas grupes lydys patyrę vadovai. Įskaitoma ekskursijos į Kauną ir Trakus, ir vizų mokesčiai. Kainos asmeniui, dvišes kambaryje (are subject to changes and/or government approval). Vienam kambaryje 1 savaitę reikia primokėti \$100.00; 2 savaitėms — \$175.00.

Kainos apskaičiuotos 30-čiai ar daugiau keleivių.

UŽ A.A.

LIDIJĄ STANAITIENĘ

jos 10 metų mirties sukakties proga mišios bus atlaikytos birželio 30, šeštadienį, 10 v. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Draugai ir pažįstami prašomi už jos vėlę pasimelsti.

Duktė ir žentas
Marina ir Zigmars Raulinaičiai

Brangiam mūsų buvusiam klebonui

A.A. KUN. JONUI KARDAUSKUI

mirus, broli kun. Antaną Karda, seseris Pranutę Karmazinskię su vyru ir Martytę Kardauskaitę nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Viktorija ir Antanas Dėdinai,
sūnūs Stasys ir Vitas su šeimomis

Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1979 birželio mėn. 10 d. 3 val. p.p. Lietuvoje, Panevėžio mieste, mirė mūsų brangi ir mylima motina, močiutė

A.A.

VERONIKA BEINARAUSKAITĖ-KEIBIENĖ,

gimusi 1877 gegužės mėn. 29 d. Tutiškių kaime, Panevėžio valsč. ir apskr., sulaukusi 102 metų ir 12 dienų savo amžiaus.

Dideliame nuliūdime liko: Lietuvoje — duktė Adelė Keibaitė-Lelienė, anukė Birutė Lelaitė-Daunoravičienė su šeima, dvi marčios — Veronika Keibienė ir A. Keibienė su šeimomis, brolienė Marcelė Beinarauskienė su šeima ir kiti giminės, Amerikoje — sūnus Vladas Keiba ir Kadojoje — anukė Vita Keibaitė-Radžiuvienė su šeima.

Vladas KEIBA

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Vytautas Kamantas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas, birželio 15-16 lankėsi New Yorke ir turėjo progos pasitarti su vietos bendruomenininkais aktualiais lietuvių išeivijos, jaunimo kongreso ir kitais LB reikalais.

Darbininko atkarpoje, 3 puslapyje, pradedame spausdinti Nello Vian parašytą knygą apie šv. Antaną Paduvietį. Šis veikalas lietuvių pranciškonų buvo išleistas 1951. Dabar jo laida yra išsiskėmusi. Knyga parašyta vaizdžiai ir patraukliai. Į lietuvių kalbą išvertė rašytojas Antanas Vaičiulaitis, žinomas stilistas. Prašome atkarpą su dmesiu skaityti.

Paulina Valavičiūtė, 94 metų, mirė birželio 14 ligoninėje. Palaidota birželio 16. Ji buvo baigusi dramos studiją Maskvoje, grįžusi į Lietuvą nuo 1923 iki 1944 Aušros mergaičių gimnazijoje mokytojavo, dėstė kūno kultūrą. Paskutiniausiais metais gyveno Woodhavene, prieš kurį laiką buvo griuvusi ir susilaužiusi kaulus. Paguldyta ligoninėje gana ilgai sirgo.

Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje Maspeth birželio 17 meldėsi už birželio išvežtuosius ir dabartinius tremtinius. Sumos metu buvo pritaikytas pamokslas, malda už Lietuvą. Choras giedojė maldą už tėvynę. Taip pat visi meldėsi už sergančius kunigus: kun. Juozą Čekavičių, kun. Juozą Pragulbicką, kun. Juozą Venckų, SJ.

Kun. Juozas Venckus, SJ, kuris atvyko iš Los Angeles Apreiškimo parapijos pavaduotoi atostogaujančių kunigų, praeitos savaitės viduryje susirgo, buvo ištiktas širdies priepuolio. Paguldytas ligoninėje.

Kun. Juozui Čekavičiui buvo padaryta operacija. Ligonis šiuo metu sunkiai serga.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 22. Autobusas išeina sekmadienį 6:30 val. ryto nuo pranciškonų vienuolyno (Kultūros Židinio), 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 — 7 val. sustoja prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244. Gautas modernus ir patogus kelionei autobusas. Prašome užsirašyti iš anksto ir nesivėlinti laiku atvykti.

Elizabeth, N.J., miesto vadovybė birželio pabaigoje rengia mieste gyvenančių tautybių festivalį. Ta proga birželio 26, antradienį, 8 val. vak. naujosios High School patalpose tautinių šokių grupė "Liepsna" pašoks tautinių šokių. Bus taip pat surengta ir rankdarbių parodėlė. Lietuvių pasirodymu rūpinasi vietos LB apylinkės darbuotojai Danguolė Didžbalienė ir Arūnas Bitėnas.

A. a. Magdalenos Galdikienės atminimui Tautos Fondui aukoję: po 25 dol. — Liet. Krikščionys Demokratai, dr. J. K. Valiūnas; 20 dol. — J. Giedraitis, 15 dol. — J.A. Pumpučiai. Tautos Fondas aukotojam nuoširdžiai dėkoja.

Vykstantieji automobiliu į Kennebunkport, Maine, birželio 30 ar liepos 1 ir galį už atlyginimą paimti vieną asmenį, prašomi skambinti kasdien tarp 7 ir 10 val. vak. arba visą dieną savaitgaliais 441-4831.

In Woodhaven house for sale, detached two family, 2 three room apartments, enclosed porch, aluminum siding, near everything, lovely area, low taxes. 41,990 dollars. Principals only. Call 516 352-3440.

Henrikas ir Sofija Kačinskai liepos gale ar rugpjūčio pradžioje išskelia gyventi į Sunny Hills, Fla., kur nusipirko namus. Jiems išleistuvės rengiamos liepos 20, penktadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Rengia Laisvės Žiburio radijo klubas. Visus renginio reikalus tvarko Romas Kezys.

A. a. Jonui Jasinskui, Amerikos lietuvių išeivijos žymiam veikėjui ir Floridos Lietuvių Klubu valdybos nariui, mirus, Tautos Fondui paremti aukoję: 50 dol. — G.R. Jasinskienė; po 10 dol. — Kęstutis Grigaitis, Leonas Kačinskas; po 5 dol. — Natalie Navickas, J. Tubelienė, J.P. Vaičaitis, p.p. J. Petrikai, p.p. K. Kleivai; 3 dol. — p.p. P. Zėlbai; 2 dol. — V. Vaitiekūnas. Tautos Fondo valdyba visiems aukotojam Floridoje nuoširdžiai dėkoja.

Laisvės Žiburio radijas šį sekmadienį, birželio 24, perduos ištraukas iš pasakytų kalbų Lietuvoje per kun. Karolio Garucko laidotuves.

Pranciškonų spaustuvėje atspausdinta ir baigiama išleisti Klemenso Jūros parašyta knyga apie prel. Zenoną Ignatavičių. Knyga pavadinta Monsinjoras. Turi 384 puslapius.

New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugija išleido naują biuletenio numerį — birželio mėn. Numeryje surinkta daug žinių iš draugijos narių veiklos, supažindinama su naujais nariais, aprašoma mirusio dail. Eduardo Krasausko įnašas į filateliją, rašoma apie Pabaltiečių parodą Toronte, kas kokias premijas gavo, smulkiai aprašomi Lietuvos pašto ženklai. Biuletenį redaguoja Walter E. Norton, gyvenęs Philadelphiafilijoje. New Yorke gyvena kitas biuletenio redaktorius Kazimieras Matuzas.

Lietuvių diena, rengta Lietuvos Atsiminimų radijo valandos, birželio 17 estų tautiniame parke, Lakewood, N.Y., pradėjo nuotaikingai. Užėjęs lietus kiek sutrukdė pasilinksminimą lauke. Tada visi suėjo į salę. Po lietaus vėl piknikas vyko lauke. Veikė ir Darbininko spaudo kioskas, kurį tvarkė Tėv. Petras Banitūnas, OFM.

Maironio lituanistinė mokyklą šiemet baigė 17 mokinių. Mokslo metų baigimo aktas ir mokinių išleistuvės buvo birželio 10 Kultūros Židinyje. Baigtuvių aprašymas su nuotraukomis bus spausdinamas kitame Darbininko numeryje.

Lietuvių diena Kennebunkporte pranciškonų sodyboje bus liepos 1, sekmadienį. Iškilmingos mišios 11 val. Gieda šv. Kazimiero parapijos choras iš Brocktono. Diriguoja kompozitorius Julius Gaidelis. Meninę programą atliks tas pats choras ir Bostono tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška.

Prano Vainausko dviejų metų mirties metinėse birželio 16 buvo aukojamos mišios Apreiškimo bažnyčioje ir Lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyn. Ta pačia proga buvo pašventintas paminklas Cypress Hills kapinėse. Dalyvavo našlė su artimaisiais bei pažįstamais ir velionio draugais. Atsilankė taip pat Masioniai iš Fair Lawn, N.J.

Perskaitęs Darbininką, duok kitam, kad jis paskaitytų ir užsi-prenumeruotų.

MECHANICAL-DESIGNER for machine manufacturer in Queens, N.Y. Will consider partnership with right person. Write Joseph Gurksnis, 23-02 124 St., College Point, N.Y. 11356, or phone 212 445-4242.

Elena Puknienė-Pristernik su vyru iš Rockaway, N.J., atsilankė Darbininko administracijoje ir kartu atvežė savo geradarę Luisą Volontieri-Bernasconi, kuri labai norėjo pamatyti T. Petrą po daugelio metų, kai jis rūpinosi lietuviams Monzoj. Volontieri šeima daug padėjo lietuviams ir dabar draugauja ypač su Elena Pristernik, kuri ilgesnį laiką rado pastogę Volontieri šeimoje. Volontieri, nors ir neskaito Darbininko, paliko auką spaudo darbam. Prisidėjo ir Pristernikai.

A. a. Irenai Sirutavičienei mirus, vietoj gėlių aukoję Tautos Fondui: 20 dol. — J. Sonda; po 10 dol. — Šveikaukai, Manomaičiai, Rasiai ir S. Jasaitienė. Tautos Fondas aukotojam nuoširdžiai dėkoja.

Dionizas Prancevičius savo mylimos žmonos Marijos mirties metinių proga (mirė 1978 birželio 21) padarė auką Kultūros Židiniui. Jos įamžinimui paaukojo 52 dol. (už savaitę po vieną dol.) Tokią auką padarys kas metai. Žmonos mirties metinių proga mišios bus birželio 23, šeštadienį, 10:30 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Po mišių šventinamas paminklas kapinėse.

Lietuvių Atletų Klubu sporto stovyklos registracija pratęsiama iki birželio 30. Kas yra suinteresuotas leisti vaikus į šią stovyklą liepos 14-28, prašomas užsiregistruoti šiuo adresu: V. Kulpa, 84-01 101st St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Stovyklos mokestis 125 dol. — vienam vaikui už savaitę. Čekius rašyti Lithuanian Athletic Club vardu.

Nuo a.a. Benediktis Misliauskienės mirties birželio 23 sueina šeši mėnesiai. Už jos sielą mišios bus aukojamos birželio 23 Kretingos bažnyčioje Lietuvoje, Šv. Andriejaus bažnyčioje Philadelphiafilijoje, Šv. Kazimiero lietuvių pranciškonų vienuolyno Brooklyn, N.Y., Marijonų koplyčioje Chicagoje, Šv. Pranciškaus vienuolyno Loretto, Pa. Artimieji prašomi a.a. Benediktą prisiminti savo maldose.

Lietuvos vyčių iniciatyva birželio 15, penktadienį, 8 val vak. prie Kultūros Židinio sodelyje patstatyto kryžiaus buvo paminėti birželio išvežimai, okupacija ir kiti liūdnieji lietuvių tautos įvykiai. Apeigom vadovavo kun. Kazimieras Pugevičius. Buvo skaitomi tekstai iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, Šv. Rasto, tremtinių bei kalinių laiškų. Pradžioje ir apeigų vidury giedoję New Yorko vyrų choras Perkūnas. Kun. K. Pugevičius įspūdingame žody priminė išeivijos lietuvių pareigas pavergtai Lietuvai ir ten kenčiantiems lietuviams tautiečiam. Prie žvaigždžių šviesos pasimelsta už įvairių kategorijų okupuotoje Lietuvoje ir ištėrime kenčiančius. Apeigos baigtos visiems sugiedant Lietuvos himną.

Kiek daug išleidžiame savo pramogom, svečiam, o kiek mažai išleidžiame lietuviškai kultūrai, lietuviškai spaudai ir knygai paremti?!

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniam, ir dvasiniam poilsiui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokeriopo poilsio vieta karštais vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.

Maironio lituanistinės mokyklos aštuntą skyrių baigusieji su klasės mokytoju P. Jurkumi. I-oje eilėje iš k. — Vita Rygelytė, Laura Gudelytė, Rama Gvildytė, Rima Jasaitytė, Rima Budreckaitė; II-oje eilėje — Auksė Jankauskaitė, Daina Penikaitė, Ramunė Jasaitytė, Dalia Nemickaitė, Loretta Kliveckaitė; III-oje eilėje — Algis Jurgėla, Juozas Milukas, Jonas Žukauskas, Linas Karmazinas, Danutė Senkutė, Audrė Lukoševičiūtė. Nuotr. G. Peniko

PERKŪNO CHORO KONCERTAS K. ŽIDINY

Šių metų pavasario sezonas Kultūros Židiny baigtas New Yorko vyrų choro Perkūno koncertu, kuris buvo birželio 9. Sutraukė daug publikos, pilną salę. Tai rodo, kad žmonės mėgsta perkūniečius.

MIRĖ KUN. JONAS KARDAUSKAS

Chicagoje birželio 16 mirė kun. Jonas Kardauskas, po širdies operacijos sunkiai sirgęs.

Buvo gimęs 1904 gruodžio 14. Baigė Seinų kunigų seminariją Gižuose, į kunigus išventintas 1928 birželio 24. Vikaru buvo Prienuose, kur plačiai veikė su katalikiškėmis organizacijomis ir jas pakėlė. Paskui vikaravo Pilviškiuose, Vilkaviškyje, klebonavo Alksnėnuose ir Vilkaviškyje. Iš ten pasitraukė į Vokietiją. Vokietijoje pokario metais buvo Wehlen lietuvių dekanu, 1948 išvyko į Chile ir dirbo Caniloplio parapijos klebonu ir pastatė naują bažnyčią.

Į Ameriką atvyko 1961 ir įstojo į marijonų vienuolyną. Vienuoliškus apžadus padarė 1966 gruodžio 8. Dirbo Draugo spaustuvėje prie klišografo — dirbo klišės. Tuo pačiu laiku buvo uolus marijonų bendradarbių dvasios vadas.

New Yorke liko jo brolis kun. Antanas Kardas.

Šiemet sueina jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynneėjusia Amerika ir Pittsburgheėjusiom Lietuvių žiniom. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

Programą pradėjo choro pirmininkas Liūnginas Drangauskas, primindamas, kad pirmas Perkūno choro koncertas buvo 1964 gegužės 24. Dabar švenčiama 16 metų sukaktis.

Programą pranešinėjo Irena Vėblaitienė.

Dainuoja choras

Choro šį kartą padirbėta, į programą įjungta naujų dainų. Dirigavo Vytautas Daugirdas.

Choras koncertą pradėjo šiomis dainomis: Ramovėnų maršu — E. Gailevičiaus, Tris dienas — harm. V. Daugirdo, Džiaugias tėvas — harm. J. Stankūno, Supynių daina — J. Stankūno, solo dainavo Irena Stankūnaitė-Silva; Sudie — A. Račiūno, solo — Bronius Svogūnas ir Vytautas Alksninis; Jūreivių maršas — V. Paulausko.

Antroje dalyje koncertą baigiant atliko šias dainas: Naktis graži — A. Jasenauko, Draugai, pakelkime taures — A. Račiūno, Ruduo — Chopino, harm. A. Mrozinsko, Ištrauka iš Studento princo—Rombergio, solo— Irena Stankūnaitė, B. Svogūnas, Z. Jursys, P. Dulskė. Dirigavo Viktoras Ralys. Pabaigai — Malaguena — Lecuonos.

Choras pasirodė kur kas geriau nei praeitais kartais. Linkime neišsibarstyti per vasarą, o dar labiau sutelkti jėgas naujam sezonui.

Skambina Dalia Sakaitė

Pianistė Dalia Sakaitė taip pat pasirodė du kartus. Pirmoje dalyje skambino: Nocturno — Chopino, Capriccio — Beethoveno. Antroje dalyje atliko: Siuntė mane motinėle — A. Kačanausko, Lakštingala — Čiurlionio, Du preliudai — Čiurlionio, Valas — Straussas.

Pianistė Dalia Sakaitė skambino pakiliai, su puikia technika ir muzikiniu jautrumu. Ypač gražiai nuskambėjo Siuntė mane motinėle.

Ateina nauja pajėga

Visus maloniai nustebino nauja ateinanti vaidybos pajėga. Tai — Paulius Rajeckas — pantomimikas. Prieš kokį mėnesį jis pasirodė televizijoje, dabar scenoje jis atliko 4 numerius. Pirmoje dalyje — magiška virvė, New Yorko Subway ir vagis. Antroje dalyje — Kelionė į Lietuvą.

Jis puikiai valdo kūną, raumenis ir įtikinančiai perduoda savo mintis bei pergyvenimus. Reikia sveikinti jaunąjį aktorių pantomimiką ir palinkėti kuo geriausios sėkmės scenoje.

Pabaigoje visi programos dalyviai buvo pakviesti į sceną, apdovanoti gėlėmis. Pirmininkas visiems padėjo ir kvietė toliau linksintis.

Scena buvo dekoruota Antano Stelingio. Scenos gilumoje buvo pakabinta didelė per visą sieną dekoracija. Dekoracija vaizdavo didelio dvaro sodą su tvenkiniu. Ta toluma erdvė suteikė daug šviežumo visai scenai. Salėje buvo pakabinta keletas jo paveikslų.

Pertraukos metu buvo sustatyti stalai, ir tuoj prasidėjo šokiai. Jų metų dainavo Juozas Nakas ir vienetas, pasivadinęs — Jinai ir trys gintarai. Tie gintarai buvo — Vytautas Daugirdas, Zenonas Jursys ir Juozas Nakas, o jinai — Danutė Striugaitė. Ir jie dainavo puikiai ir spalvingai. Tegu pasirodo ir kitą kartą. Šokių grojo Amour orkestras.

Koncertas — balius buvo tikrai sėkmingas ir praėjo gražioje nuotaikoje. Visi pasidžiaugė ir programa ir šokiais. (p.j.)

Gintarėliai — vaikų darželis, kuris veikia Kultūros Židinyje, su savo mokytoja Marija Budraitienė. Iš k. Jūra Vainiūtė, Darius Penikas, Arvydas Remeza, Petras Vainius, Emily Sediva, Jūlytė Laukytė, Darius Ilgūnas, Rūta Ilgutytė, Austina Vainiūtė, Gintaras Radzivas, Leonardas Ilgūnas. Nuotr. L. Tamošaitis